

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΕΤΟΣ Β'. ΑΡΙΘ. 7.

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗ 27^Α ΑΘΗΝΑΣ

18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1926

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1925-26

ΜΕΡΟΣ Α'

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

Κύριος Πρωτεύων,
 Η Έκθεσις αποτελείται από δύο μέρη, τὸ γενικὸν καὶ τὸ εἰδικόν. Εἰς τὸ πρῶτον ἐκτίθειται ἡ ἰσχυρὰ κατάστασις τῆς Ὄργανώσεως καὶ ἡ ἀριθμὸς καὶ αἱ δυνάμεις τῶν ὑπαλλήλων μας, αἱ σχέσεις τῶν μετὰ τὴν Ὄμοσπονδίαν, ἡ συμμετοχὴ τῶν εἰς τὰ διάφορα ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἀπηχοῦν τὰς ἀποφάσεις τῆς Ὄμοσπονδίας κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ αἱ σχέσεις τῶν ἐντὸς τῆς ἀκτίνας τῆς πρῆξιν αὐτῆς τῶν. Εἰς τὸ δεύτερον ἐκτίθειται ἡ ἀποδοτικὴ καὶ αἱ ἐνέργειαι τῆς Διοικήσεως τῆς Ὄμοσπονδίας εἰς τὰ διάφορα ζητήματα, τὰ ὁποῖα παρουσιάσθησαν κατὰ τὸ ἔτος. Ἡ Οἰκονομικὴ ἔκθεσις θὰ ἀναφερθῆ ἀπὸ τὸν ταμίαν τῆς Ὄμοσπονδίας.

2. Σύλλογοι. Εἰς ἐκάστην Ἐκπαιδευτικὴν περιφέρειαν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἕνας σύλλογος. Εἰς τὰς 70 περιφέρειαις ἐπορεύθη ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν 70 συνδέσμους. Ἐπομένως ἀναγνωρισθῆ κατὰ καιρὸς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν σύμφωνα μετὰ τὰ Καταστατικὰ διὰ λόγους ἀποχωρήσεως εἰς ὄρισμένας περιφέρειαις ἄλλοι 14, εἶναι δὲ οὗτοι τῆς Αἰγιαλείας, Ὀλυμπίας, Μεγαλοκώλου, Ναυκακτίας, Δωρίδος, Θηβῶν, Μεγάρων Μεσογείων, Λήμνου, Σουφλίου, Ὀρεστιάδος, Ἰκαρίας, Ἀγαγενήσεως, Προσφύγων Ἀθηνῶν, ὡς δεύτερος. Συνεπῶς ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν 84 συνδέσμους. Ἐν τούτοις ἔχομεν μόνον 74, διότι οἱ σύλλογοι Καρδίτσας, Κασσώριδος, Ἡλείας, Μαγνησίας, Διδυμοτείχων, Παρνασσίδος, Παραμυθιάς, Λεβαδείας, Καλαβρύτων καὶ Μεσσηνίας ἦσαν καθ' ἑλὸν τὸ ἔτος νεκροί, ὀφειλοντες καὶ τὴν συνδρομὴν τοῦ 1924.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω συλλόγων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Ὄμοσπονδίαν ὑπάρχουν ἐκτὸς τῆς Ὄργανώσεως δύο σύλλογοι ἀρρένων εἰς τὴν Πειραιᾶ. Ὁ ἕνας τῶν Πρωτεσθαβμίων, ὁ δὲ ἄλλος ὄλων τῶν ἄλων κατηγοριῶν.

Οἱ σύλλογοι οὗτοι καὶ κυρίως ὁ τῶν Πρωτεσθαβμίων δὲν κατόρθωσαν ἀκόμη νὰ κτισθῶν διὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελοῦν εἰς ἕνα σύνδεσμον. Οὕτω δὲ αἱ δυνάμεις τῶν σκορπισμένων, ὡς εἶναι, ἐξατμίζονται χωρὶς αὐτὴ τὴν Ὄμοσπονδίαν νὰ ἐνισχύσῃ, εἰς τὰ συμφέροντά τῶν νὰ ἐκπηγεύσῃ. Ἐπίσης ἐκλήρωθη ἡμεῖς κατὰ τὸν Μάρτιον συνεπήχθη ἑνταῦθα καὶ τρίτος σύνδεσμος, ἀρρένων, ὁ δευτέρος εἰς οὐδεμίαν ἐπικοινωνίαν ἔλαθε μετὰ τὴν Ὄμοσπονδίαν.

2. Νέοι σύλλογοι. Νέους συνδέσμους ἔχομεν μόνον τὸν τῆς Ἰκαρίας καὶ τῶν Προσφύγων Ἀθηνῶν. Ἀπέπειραι πρὸς ἴδρυσιν συνδέσμων εἰς Ἄνδρον, Μαραθῶνα, Ἀίγιον δὲν ἐπαρματοποιήθησαν. Οἱ ἀποφάσεις τῶν ὁμοίων, κατωτέρω θὰ ἀναφερθῶσιν εἰς ἀπαιτοῦσιν, οἱ ὁποῖον ἡ-

σαν νεκροὶ καὶ κατὰ τὸ μεσολαβῆσαν χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς Ζ'. συνελεύσεως ἀνεσυγκροτήθησαν. Εἶναι δὲ οὗτοι 7: ὁ τῆς Ἄρτης, Λαγκαδᾶ, Φιλιππῶν, Ὀρεστιάδος Χαλκίδος, Κορονητῆς καὶ Γόρτυνος.

Ἄν κρίνωμεν τοὺς συλλόγους ἀπὸ τὰς ταμειακὰς σχέσεις τῶν μετὰ τὴν Ὄμοσπονδίαν ἔχομεν τελείως νεκροὺς οἰκονομικῶς καθ' ἑλὸν τὸ ἔτος 1925 καὶ μέχρι τέλους Μαρτίου 1926 τοὺς ἐξῆς 25 συλλόγους: Ἀθηνῶν, Αἰγιαλείας, Ἀγρινίου, Βερροίας, Γρεβενῶν Δράμας, Δωρίδος Καρυστίας, Λευκάδος, Λακωνικῆς, Λακεδαιμόνος, Μεσολογγίου, Μαντινείας, Μεγαλοκώλου, Νέστου, Ναυκάκτου, Ξίνθης, Ὀλυμπίας, Σητείας, Τριφυλλίας, Φθιώτιδος, Φλωρίνης, Λήμνου, καὶ Παλαιῶν Θεσσαλικῆς, εἰς τῆς δὲν ἔστειλαν οὐδεμίαν συνδρομὴν εἰς τὴν Ὄμοσπονδίαν. Ἐπομένως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ἔδωσαν ἐνίσχυσιν εἰς τὴν Ὄμοσπονδίαν μόνον 49. Ἐκ τούτων ἄλλοι ἔδωσαν ἑτησίαν, ἄλλοι ἐξήμηνον ἄλλοι τρίμηνον, καὶ ἄλλοι τετράμηνον.

Ἀπὸ τὰς Διοικητικὰς τῶν σχέσεις μόνον περὶ τοὺς 60 εὐρίσκοντο εἰς κείσιν ἀλληλογραφίαν μετὰ τὴν Ὄμοσπονδίαν. Σημειωτέον εἶναι αἱ σχέσεις αὐτῶν τῶν συλλόγων εἰς αἱ σχέσεις τῶν διοικήσεων τῶν, καὶ οὐχὶ τῶν ὁλοκληθῶν αὐτῶν. Συνεπῶς δὲν θέλου γενικώτερα καὶ ὁμαδικὰ τὰ ζητήματα τοῦ Κλάδου.

3. Μέλη καὶ Ψῆφοι. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συλλόγων ἔστειλαν πίνακας τῶν μελῶν τοῦ 1925 μόνον 46. Ἐκ τῶν ἀποσταλέντων πινάκων ὁλοκληρωμένον τὴν δύναμιν τῆς Ὄμοσπονδίας εἰς μέλη. Οὕτως ἔχομεν 3407 διὰ τὸ 1925, ἐναντί 3339 τὰ ὁποῖα ἐκλήρωσαν τὰς ἀποχωρήσεις τῶν τοῦ 1924. Οὕτω τὰ ἐν τάξει μέλη εἶναι 3407. Ἦτοι ἐπὶ 11.000 περίπου ὑπηγετούτων ἔχομεν 25 οὐ μέλη, ἐνῶ κατὰ τὸ 1924 ἦσαν 35 οὐ ἐπὶ τῶν ὑπηγετούτων. Ἐπὶ τῇ βίσει τῶν ἐν τάξει μελῶν ἐκανευσθησαν εἰς τοὺς συλλόγους ψῆφοι 341. Οἱ ἀριθμοὶ βίβαια αὐτοὶ μεταβλήθησαν μετὰ τὴν ἀφίξιν τῶν ἀντιπροσώπων σημαντικῶς.

4. Σύνθεσις τῆς Ὄμοσπονδίας. Ἡ ὀργάνωσις διὰ νὰ κανονίζῃ τὴν θέσιν τῆς, τὰς ἐνεργείας τῆς, τὰς κατεβύσεις τῆς καὶ τὰς βλάβεις τῆς ἔχει ἀνάγκην ἐνὸς ὀδῆγου, μιᾶς στατιστικῆς. Ὁ ὀδηγὸς αὐτὸς διὰ τὴν ὀργάνωσιν εἶναι ὁ, εἰ ἡ ναυτικὴ κυβερνῆσις διὰ τὸ πλοῖον. Οἱ σύλλογοι δὲν παραγνωρίζοντες τὴν ἀξίαν τῆς δὲν δίδουν στοιχειώδεις πληροφορίες, αἱ ὁποῖαι ζητοῦνται, διότι χαρακτηρίζονται αὐταὶ ὡς ἀσκοποὶ ἀγγαραῖα. Τοιοῦτοτρόπως δὲν συμπληρῶνουν τοὺς πίνακας καὶ

δὲν τοὺς ἐπιστρέφουν. Ἀπὸ τὴν μελέτην δὲ τῶν ζητούμενων πινάκων ἐξάγονται πορίσματα χρησιμώτατα διὰ τὴν κατεβύσιν τῆς Ὄμοσπονδιακῆς ζωῆς εἰς τὸ μέλλον. Αἱ ζητηθεῖσαι πληροφορίες διὰ τῶν πινάκων δὲν ἐδόθησαν καὶ ἐφέτως ὡς καὶ περίου. Τοῦτο δὲ καὶ μόνον δεῖκνυι πόσον ἐμπεθα βραδυκίνητοι διὰ τὰ γενικώτερα ζητήματα.

Ἐκ τῶν μελῶν τῶν 56 συλλόγων ἔνδρες εἶναι 2103 γυναίκες δὲ 1304.

Ἐν σχέσει μετὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ Ἰαουρείου καθ' ἣν ὑπηγετούτων ἄνδρες 6.500 καὶ γυναίκες 4.000 ἔχομεν ὀργανωμένους ἄνδρας 26 οὐ γυναίκας δὲ 28 οὐ.

Ἐνεκα τῆς ἀπροθυμίας ταύτης τῶν συλλόγων εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθήκοντῶν τῶν τούτου στοιχεῖα περισσότερα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρουσιάσωμεν. Τὸ φαινόμενον εἶναι λυπηρόν, πάντως δὲν μῆναι ἕνα γεγονός χαρακτηριστικὸν τῆς ἀδιαφορίας καὶ ἀδραναίας τῶν συλλόγων.

5. Ἀπὸ Ταμειακῆς ἀπόψεως παρουσιάζεται ἡ ἐξῆς κατάστασις, ἡ ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς ἐξαγωγήν γενικωτέρων συμπερασμάτων.

Ἀπὸ τὴν Ζ' συνέλευσιν μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἦτοι ἐπὶ ἐν ἐξήμηνον ἔχομεν ἐμβάσματα Δρ. 52.710. 70 οὐ.

Ἀπὸ τὸν 8)δριου μέχρι τέλους Δ)βριου ἐμβάσματα Δρ. 31.148 10 οὐ.

Καὶ ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον μέχρι τέλους Μαρτίου 1926. 47.956 15 οὐ. Ἦτοι ἐν 8)φ κατὰ τὸ δωδεκάμηνον διάστημα Δρ. 131.814 95 οὐ.

Τὰ ἀπὸ 1 Ἀπριλίου ἔ. ἔ. ἐμβασθέντα ποσὰ μέχρι σήμερον ἀνέρχονται εἰς Δρ. 74.334 20 οὐ.

Μὲ αὐτὰ δὲ ἔχομεν εἰσπράξεις διὰ τὸ 1925 Δρ. 206.149. 15 οὐ ἐναντί 241.817 Δρ. τοῦ 1924. Ἡ οἰκονομικὴ αὕτη διαφορά εἶναι ἐνδεῆς καταφανῶς ἀπροθυμίας καὶ χαλαρώσεως τῆς Ὄμοσπονδιακῆς ζωῆς, ὀφειλεμένη εἴτε εἰς ἀδραναίαν, εἴτε εἰς ἀδιαφορίαν, εἴτε εἰς ἀντίβρασιν ἐνὶ λόγῳ εἰς ἔλλειψιν ἀναπόθεως ἐπαρκοῦς ἐπαγγελματικῆς συνειδήσεως. Ἡ κατάστασις αὕτη εἶναι χαρακτηριστικὴ διὰ τὴν ἐκπληρωσὴν τῆς Ὄργανώσεως, διότι δταν δὲν εἶδαι τὸ μέλος μίαν ὀλικὴν συνδρομὴν 5 δραχμῶν ἐπιτελεσάτην κατὰ μῆνα, πῶς θὰ ὑποθέσῃ κανεὶς διὰ τὸ προῦθ μὲ προθυμίαν εἰς γενναιώτερας ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀνάγκην οὐ μόνον τῆς ὀλικῆς ἀλλὰ καὶ ἠθικῆς τοιαύτης;

6. Κίνησις τῶν συλλόγων. Διὰ νὰ ἐκτιμηθῇ ἀκριβέστερον ἡ δύναμις τῆς Ὄργανώσεως καὶ νὰ σχηματισθῇ πληρεστερα εἰκὼν αὕτης σημειώσωμεν τὴν δραναίαν τῶν συλλόγων εἰς ἀριθμοὺς καὶ γωνότα. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἶναι γνω-

στών δε παρουσιάσθησαν όπως εξαιρετικά περιπτώσεις όπως εκδηλωθή δηλ ή ζωή και ή ποιότητα της δράσεως των συλλόγων, ήτις δύναται να χαρακτηρισθῆ εἰς ἐπαρκή και ὀφείλμεν δράσειν, εἰς καμμίαν και εἰς ἀντίδρασιν.

Ὅπως εἰς ἄλλων τῶν συλλόγων, εἰ ὅσοι διετέλουν εἰς ἐπικουριαν μὲ τὴν Ὀμοσπονδίαν μόνον περὶ τοὺς 30 παρουσιάσαν κάπως σημεῖα ζωῆς και δράσεως, ἢ ἄποια συνίσταται α) εἰς δημοσιεύσεις εἰς τὸ «Διδ. Βῆμα» β) εἰς δημοσιογραφίαν εἰς τὸν ἐπαρχιακὸν τύπον πρὸς διαφώτισιν τῆς Κοινωνίας γ) εἰς ἐνεργείας διὰ τὸ νομοσχέδιον δ) εἰς ἐκπαιδευτικὴν και ε) εἰς ὀργανωτικὴν.

Και ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς δημοσιεύσεις εἰς τὸ «Διδ. Βῆμα» πλὴν τῶν ἐπαρχιασίων και τῶν ἀπολογισμῶν δὲν ἔχουσαν κίνησιν θύγουσαν ἐπαγγελματικὰ ἢ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα. Θὰ κατελήγομεν δὲ εἰς πολὺ θλιβερὰ συμπεράσματα, ἂν πᾶν εἶς ἐδημοσιεύθη, ἀπετέλει τὸ ἀπαντὸν τῆς δράσεως τῶν συλλόγων, διότι 22 μόνον ἐδημοσίευσαν εἰς τὸ «Βῆμα» κίνησιν, ἢτοι ἢ Ἀναγέννησις, Καβάλλα, Κοζάνη, Κόνιτσα, Πρεβέζα, Εὐρυτανία, Ἄγρινος, Λήμνος, Ἡράκλειον, Ρέθυμνον, Χανιά, Χίος, Γορτυνία, Ὀλυμπία, Λακωνικὴ, Πάτρας, Ἀλεξανδρούπολις Σουφλίου, Δράμα, Κιλκίς, Σέρραι, Κεφαλληνία.

Εἰς τοιαύτας ἐφημερίδας εἰσαγγράφην εἰς ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα μόνον 13 σὺνδεσμοὶ ἦτοι Ἀναγέννησις, Καβάλλα, Κοζάνη, Δράμα, Κεφαλληνία, Κορινθία, Ἰωάννινα, Λέρναι, Ἡράκλειον, Μυτιλήνη—Χίος, Πάτρας και Σέρραι. Ἐπὶ τῶν διαφόρων περιπτώσεων κατὰ τὰς ἐποικίας ἢ διοικήσεις ἐξήτησεν ἀπὸ τοὺς σὺνδέσμοις ἐνεργείας ἔχουσαν τοὺς ἐξῆς ἀριθμούς.

α) Εἰς τὴν ἐγκύκλιον τῆς 25 Ἰουλίου δι' ἣς ἐπαινεῖτο εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνισχυθῆ ἢ αἰτησίς μας διὰ τηλῶν—ἂν και ἢ Κυβερνήτης ὑπεσχέθη εἶς θὰ κανονισθῆ τὸ ζήτημα— μόνον 15 σύλλογοι ἐκινήθησαν εἶναι δὲ οὗτοι εἰς τῆς Κεφαλληνίας, Δράμας, Ἡρακλείου, Εὐρυτανίας, Πρεβέζης, Ὀλυμπίας, Σουφλίου, Πατρῶν, Ἰκαρίας, Ἀνασελίτσας, Χανίων, Μεγάρων, Κομοτηνῆς, Καβάλλας, Θεοσπίτης.

Εἰς τὸ εἰς ἀντιρρήσεις τοῦ κ. Καφινὰ διὰ νὰ κινήθωσιν εἰ σὺνδεσμοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ σταλῶμεν δύο τηλεγράφημα 26 και 31ης Αὐγούστου και μίαν ἐγκύκλιον εἰς ἄλλοις ἀνεξαρτήτως και τοὺς 84 σὺνδέσμοις. Ἐξ αὐτῶν ἐκινήθησαν μόνον 47 ἀπὸς 15 ἡμερῶν. Διὰ νὰ κινήθωσιν δὲ και εἰ ἄλλοι σὺνδεσμοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ δημοσιεύσωμεν τοὺς κινήθοντας συλλόγους εἰς τὸ «Διδ. Βῆμα». Καὶ μετὰ τὰς 15 ἡμέρας ἐτηλεγράφησαν ἄλλοι 13 σύλλογοι.

Δὲν ἐκινήθησαν δὲ διόλου οἱ σὺνδεσμοὶ Ἡλείας, Αἰγίου, Μεσσηνίας, Γορτυνίας, Παραμυθίας, Πωγωνίου, Καρδίτσας, Λεβαδείας, Πανασιῶδος, Ἄγρινου, Ὀρεστιάδος, Καστοριάς, Ἐλασσάνος, Λαγκαδάς, Σιδηροκάστρου, Νέξου, Καρυστίας.

β) Εἰς τὸ τηλεγράφημα 24 Ὀκτωβρίου διὰ τὸ ζήτημα τοῦ Ἰμμήματος μόνον 10 σὺνδεσμοὶ μᾶς εἰδοποίησαν εἰς ἐνῆργησιν, οἱ τῆς Θεσσαλονίκης, Καβάλλας, Λευκάδος, Ἀλεξανδρουπόλεως, Πρεβέζης, Γόρτυνος, Μυτιλήνης, Κορινθίου, Χίου, Πατρῶν.

γ) Εἰς δὲ τὸ ὑπόμνημα διαμαρτυρίας τῆς 9ης Ἰανουαρίου πλὴν τῶν 13 σὺνδεσμῶν Μυτιλήνης, Κορινθίου, Κοζάνης, Ζηρορίου, Χανίων, Δωρίδος, Ἡρακλείου, Χίου, Σφακίων, Βερροίας, Ὀλυμπίας, Καβάλλας και Θεοσπίτης και τινῶν συναδέλφων μεμονωμένων Κίρας, Ἀλιβερίου και Παλοῦμπας Γορτυνίας εἰ-

τινες ἐξήτησαν τὴν στάσιν Ὀμοσπονδίας, οἱ λοιποὶ εἰσέκησαν εἰς τὴν ἐπικαιροτάραν στιγμὴν τοῦ ἀγῶνός μας, κατὰ τὴν ὅποιαν, ἂν ἄλλοι οἱ σὺνδεσμοὶ ἐκινουνο, θὰ εἴχομεν πραγματικὰ ἀποτελέσματα. 7 δὲ σὺνδεσμοὶ ἀντίδρασαν. Οὗτοι δὲ εἶναι εἰς ἐξῆς: Παλαιὸς Θεοσπίτης, Φλωρίνης, Γυθαίου, Χαλκίδος, Ἄγρινου, Γορτυνίας και Λαμίας. Παραλείπομεν τὰ ἀνεύθυνα δημοσιεύματα εἰς τὸν καθημερινὸν τύπον ἀπὸ πρωτοβαθμίου Πειραιῶς ἀνεύγραφα μὲ ὑπογραφὴν δημοῖοι Ἀθηνῶν, Μαντινείας, Λεβαδείας.

7. Κίνησις εἰς τὴν Κοινωνίαν. Ἐκ τῶν συλλόγων τῆς Ὀμοσπονδίας μόνον 24 ἐκίνησαν διαφόρους ὀργανώσεις και σωματεία, πληρεξουσίου, κοινότητος, συνεταιρισμοῦ, τύπον, συλλόγους ἐφῆδρων ἀξιοματικῶν κλπ. Τὸ ἄλλο 194 σωματεία και κυρίως εἰς τὰς νέας χώρας, πλὴν τῆς Εὐρυτανίας, Ἀργολιδοκορινθίας, Λακωνικῆς, Ὀλυμπίας και Δωρίδος. Ἐξ αὐτῶν δώδεκα κυρίως σὺνδεσμοὶ ἐκινήθησαν περισσότερο. Ἐξ αὐτῶν δὲ ἐσημείασαν ἐξαιρετικὴν κίνησιν, ζῶν και δράσιν τρεῖς: ἢ Ἀναγέννησις, ἢ Καβάλλα και ἢ Κοζάνη. Οἱ σὺνδεσμοὶ οὗτοι και κυρίως εἰς δύο πρῶτοι λόγῳ τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ἐποικίας εὐρέθησαν, ἀλλὰ και λόγῳ τῆς δραστηριότητος τὴν ὅποιαν ἀνέπτυξαν αἱ διοικήσεις τῶν ἐπρωτοστάτησαν εἰς τὴν κίνησιν τῆς ὀργανώσεως τιμῶντες δι' αὐτὸ τὸν διδασκαλικὸν Κλάδον και τὴν Ὀμοσπονδιακὴν ζῶν.

Ἡ Ἀναγέννησις ἰδίως ἐδημοσιογράφησεν ἐκανεληγμένως, παρουσιάσθη εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν ἐπανεληγμένως, κατὰ δὲ τὸν Αὐγουστον ἐστειλεν ἄνω και ὁ σὺνδεσμος Καβάλλας ἀντιπρόσωπον ἐνταῦθα και ἀπὸ κοινῶς παρουσιάσθημεν εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν διὰ τὸν ὀκλογισμὸν τοῦ χρόνου τῶν ἐπηρετούντων εἰς τὰς νέας χώρας και διὰ τὸ νομοσχέδιον τῆς διαβαθμίσεως. Ἐκίνησαν τὸ ἐνδιαφέρον Κοινωνίας και τύπου, προὐκάλεσαν τη) α) τῶν ἀντιπροσώπων, τῶν Πρωθυπουργικῶν Ὀμοσπονδιῶν, Ὁρακῶν Προσφύγων, Γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, Ἐμπορικῶν και Βιοτεχνικῶν ἐπιμελητηρίων, Δημ. ὀκαλλήλων κλπ.

Τέλος εἰς στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Κλάδος ἔβλεπε τὸ ζήτημά του νὰ περιελύσεται διεμαρτυρηθῆ μὲ τοὺς σὺνδέσμοις Κοζάνης και Καβάλλας, Κορινθίου και Μυτιλήνης δι' ὀκομνήματος πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐκμετάλλωσιν και τὴν συγκορναντίαν, ἢ ὅποια ἴγιντο ἐκ μέρους τῆς ἀντιδράσεως. Ὁ σὺνδεσμος Καβάλλας ἐπίσης ἐκίνησαν 24 ὀργανώσεις.

Ζητήματα ἄλλα μὲ τὰ ὅποια ἠσχολήθησαν εἰ σὺνδεσμοὶ εἶναι τὸ ταμ. ἀλληλοβοήθεια, τὸ ἐπιδομα τῆς παραμεθόρου ζῶνης, ἢ ἀεροπορία, και ἀλληλεγγύη. Ὁμαδικὴν δράσιν παρουσίασαν ὁ σύλλογος Καβάλλας και τῆς Ρεθύμνου εἰς τὴν ὅποιαν ἂν και δὲν ἐσυμφωνήσαμεν ὅμως ὀφείλομεν νὰ ἐξάρωμεν τὸ γενικὸν πνεῦμα τὸ ὅποιον διὰ τῆς προσπάθειας αὐτῆς ἐσκόπει νὰ ἐκπληρηθῆ ὁ σὺνδεσμος.

8. Ὁδοιμαθῆς. Σὺνδεσμοὶ οἱ ὅποιοι δὲν ἐκινήθησαν διόλου εἰς καμμίαν ἐντολήν τῆς Ὀμοσπονδίας εἶναι 17 οἱ Ἡλείας, Μεσσηνίας, Γορτυνίας, Παραμυθίας, Πωγωνίου, Καρδίτσας, Λεβαδείας, Πανασιῶδος, Ἄγρινου, Ὀρεστιάδος, Καστοριάς, Ἐλασσάνος, Λαγκαδάς, Σιδηροκάστρου, Νέξου, Καρυστίας και ὁ Αἰγίου, ὁ ὅποιος παρουσιάσθη τὸ ἐξῆς παράδοξον φαινόμενον ἐνθ ὁ σὺνδεσμος ἐκλειοδόται διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου του εἰς τὴν ἐκαθῆσιν τῶν διαπανθῶν τοῦ πρυπολογισμοῦ ἀναβιβάσεως σηματοτικῶς τὰ διάφορα κονδύλια, ὅχι μόνον τὴν συνδρομὴν του εἰς τὴν Ὀμοσπονδίαν δὲν εἰ-

στελε, ἀλλὰ οὕτε και τὰς τοῦ Δ. Βήματος. Μόλις δὲ τὴν 7 Ἀπριλίου ἔστειλε τὴν συνδρομὴν του εἰς τὴν Ὀμοσπονδίαν και τὰς καθυστερουμένας συνδρομὰς τοῦ «Διδ. Βήματος», πρῶγμα τὸ ὅποιον ἔάν ἔκαμνον και εἰ ἄλλοι σὺνδεσμοὶ τὸ «Διδ. Βῆμα» δὲν θὰ ἐξεδίδετο.

9. Ἀντίθετος δράσις. Ἄλλ' ἐκίνο τὸ ὅποιον προξενεῖ κατάπληξιν εἶναι εἰς εὐρέθησαν και σὺνδεσμοὶ οἱ ὅποιοι ἀντίδρασαν εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ νομοσχεδίου. Οὗτοι δὲ εἶναι ὁ Παλαιὸς σὺνδεσμος Θεοσπίτης ὁ ὅποιος παρέσυρε και τὸν τῆς Φλωρίνης. Ὁ Παλαιὸς σὺνδεσμος ἀφ' ἣς ἀνεχώρησεν ὁ ἀντιπρόσωπος του ἀπὸ τὴν Ζ'. συνέλευσιν, προσεπάθησε νὰ παραστήσῃ εἰς αἱ ἀποφάσεις τῆς συνέλευσεως, ἀποδοκιμάζοντα ἀπὸ τὴν κλειοψηφίαν τοῦ Κλάδου. Κατὰ τὸν Μόρον δὲ ἔστειλε ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἰκουργετον διὰ τοῦ ὅποιου ἐξήτει ἐπὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Ὀμοσπονδίας. Τὸν ὅποιον ὑπέβαλε εἰς τὸ Ἰκουργετον νέον ὑπόμνημα διαβαθμίσεως. Τὸν δὲ Ἰανουαρίου κατ' ἐξῆς τὸ Γενικὸν Ἰκουργετον ἐκώπησε τὸ ὑπόμνημα εἰς τὸν Κλάδον εἰς δὲν ἀντιπροσώπων τὸν Κλάδον.

10. Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι τῶν 74 συλλόγων τὸ 13 παρουσιάσθησαν ἢ ἐπὶ ποτε ἐπαρκὴ και συνεκτὴ δράσιν. 1) 2) ἔδειξαν χωρὶς ὑπερβολὴν ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν τὴν προσπάθειαν μερικῶν ὀργανῶσιν ἐκ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου α) τῶν, ὀλιγώτερον δὲ, τοῦ 13 ἀνεύθυνα ἐγκληματα. Ἡ κατάσταση αὐτὴ και ὀφίσταται ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως Ὀμοσπονδίας μας, ἐν τούτοις ἢ σημεῖον διοικήσεως ἐθεώρησε καθῆκόν τῆς νὰ ἐκκαλύψῃ και νὰ τὴν παρουσιάσῃ τὸν Κλάδον μὲ τὴν πίστιν εἰς αὐτὸς και ὁ μόνος δρόμος ποδ ὅτι μᾶς φέρῃ μίαν ἡμέραν πρὸς μίαν ὀργανῶσιν πραγματικὴν και κραταιὰν ἱκανὴν νὰ πραγματοποιῆ τὰ μεγάλα μας ἰδανικά.

«Τὸ Διδασκαλικὸν Βῆμα»

Σκοπός. Ὡς ἐπαγγελματικὸν ὀργανον τὸ «Δ. Βῆμα» κύριον σκοπὸν ἔχει νὰ ὑπερασπίσεται τὰς ἀπόψεις και τὰς συμφέροντα τοῦ Κλάδου καθὼς και τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ, τὰς λαμβανόμενας εἰς τὰς Γενικὰς Συνελεύσεις και ἀποκρυσταλλωμένας εἰς Πρόγραμμα, νὰ ἀναπτύσῃ και νὰ καλλιεργῇ τὴν ἐπαγγελματικὴν συνηθειν, νὰ ἀσκή ἔλεγχον, νὰ διαφωτίσῃ ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων τὴν κεινὴν και τὴν ἐπίσημον γνώμην, νὰ τηρῇ ἐνήμερον τὸν Κλάδον διῆς τῆς Ἐκπαιδευτικῆς κινήσεως και τέλος νὰ κρατῇ αὐτὸν εἰς διαρκὴ ἐπικοινωνίαν. Τὸ «Διδ. Βῆμα» ὡς τοιοῦτον ἔπρεπε νὰ κυκλοφορῇ εἰς ἄλλους τῶς συναδέλφους, ἀπὸ μάλιστα δὲν εἶναι ἀτομικὴ ἰδιοκτησία οὐδενός, οὐδὲ ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὸν Κλάδον.

2. Ἐνεργεῖαι πρὸς διὰδοσιν. — 1) τοῦτο διὰ τὴν ἐρυθρέραν διὰδοσίν του και ὅ ἔστειλε διπλοτύπους ἀποδείξεις εἰς τοὺς σὺνδέσμοις ὅπως διὰ τῶν κατὰ τμήματα ἀντιπροσώπων των ἐνεργήσωσιν ἐγγραφῆς και ἐισπράξεις, οὕτως δὲ ἐξουδετέρωσιν τὰς τεχνικὰς δυσκολίας διὰ τὸ ἔμβασμα τῶν τῶν συνδρομῶν και ἀποκοιήσῃ τὴν ἰσογασίαν. 6) εἰς οἰσρᾶν ἀρθρων ἐτόνιζε τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀργασίας διὰ τὴν διὰδοσιν τοῦ φύλλου. 7) ἔστειλε τὸ φύλλον ἐπὶ 10 ἐβδομάδας εἰς τοὺς παλαιὸς συνδρομητὰς μέχρις ὅτου ἤθελε παρουσιάσῃ εὐκαιρία συγκεντρώσεως τῶν διδασκάλων κατὰ περιφερείας. Ὡς κατάλληλον δὲ τοιαύτην ἐθεώρει τὰ ματαίωσιν τῶν νῆδρια τοῦ θέρου. Μετὰ τὴν ἐκπαιδῆσιν αὐτῶν ἔπαυσεν ἢ ἀποστολῆ

εις τους μη συνδρομητάς, διότι πολλοί λόγω των διακοπών απομακρύνονται των θέσεων των, και διότι θηρώρησαν το διάστημα των δύο μηνών μηρών επαρκές διά να στείλουν την συνδρομήν των ή να μάς ειδοποιήσουν με την συμπλήρωσιν ενός αντίτου δελτίου, αλλά και διότι οικονομικοί λόγοι επέβαλον τούτο δεδομένου ότι εκάστη έκδοσις είναι πολύ δαπανηρά.

δ) επί τη ενάρξει του σχολικού έτους ή διοικήσεως απήρθησαν εγκύκλιον εις τους περιφερειακούς συνδέσμους διά να ενεργήσουν προς έγγραφην συνδρομητών. Διά να τους παροτρύνη δὲ ἀνέγραψε εις τὴν εγκύκλιον τὸν ἀριθμὸν τῶν διακόλων τῆς περιφέρειας καὶ τοὺς συνδρομητάς τοῦ «Βήματος», μήπως ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν ἐνεργήσουν με δραστηριότητα. Τὰ ἀποτελέσματα εἶναι τὰ ἐξῆς: ἐκ τῶν συνδέσμων ἄλλοι ἐδείξαν ἐξ α ἰ ρ ε τ ι κ ὸ ν ἐ ν δ ι α φ ἔ ρ ο ν οὔτοι δὲ εἶναι 19 ὁ τοῦ Καβάλλας, τὰ Τρίκκαλα, τὰ Χανιά, τὸ Ζυγὸρι, ἡ Ἐβρουτανία, ἡ Ἀναγίννησις, ἡ Κοζάνη, ἡ Κορινθία, ἡ Λευκάς, ἡ Νεόπακτος, ἡ Πρέβεζα, ἡ Χίος, ἡ Ἐνὸθη, ἡ Χαλκιδική, ἡ Ἄρτα, ἡ Βέροια. αἱ Θηβοί, Μέγαρο καὶ Δωρίς. Ἄλλοι ἐδείξαν μετρίον ἐν δ ι α φ ἔ ρ ο ν οὔτοι δὲ εἶναι 24 σύνδεσμοι ἐγγράψαντες ἀρκετοὺς συνδρομητάς. Ἄλλοι οὐδέποτε ἐγγράψαν ἐλαχίστους οὔτοι δὲ εἶναι 14 τὰ Γιαννιτσά, ἡ Ἐλασσών, ἡ Καρυστία, τὰ Καλάβρυτα, ἡ Μαγνησία, ἡ Μεσσηνία, τὸ Μεραμβέλλον, ἡ Μαντινεία, αἱ Πύραι, τὸ Ρέθυμον, ἡ Φθιώτις, ἡ Φλώρινα, ἡ Ἰκαρία, ἡ Γορτυνία. Ἄλλοι τέλος ἀδιαφύρησαν τελείως καὶ δὲν ἐγγράψαν κανένα οὐδὲν οὔτοι δὲ εἶναι 19 Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Γόρτυνος, Γρεβενῶν, Διδυμοτείχου, Ἐδέσσης, Ἡρακλείου, Καστορίας, Λεβαδείας, Μεσσηνίας, Ὀρεστιάδος, Παραμυθιάς, Παρωσίου, Πανασιδος, Σάμου, Σητείας, Φιλιατῶν, Χαλκίδος, καὶ παλαιὰς Θεσσαλονίκης. Οὕτω δὲ ἐνεγράφησαν διὰ τῶν συνδέσμων 2150. Ἀπ' αὐθίας δὲ καὶ μόνος των 1289. Περὶ τοὺς 150 ἐδήλωσαν ὅτι θὰ στείλουν τὴν συνδρομήν των ἄλλ' ἀκόμη δὲν ἐδικαίρουν. Ἀπὸ τὴν Κάλυμνον ἔχομεν καὶ Κύπρον περὶ τοὺς 25. Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν τοῦ «Βήματος» μετὰ τῶν λαμβανόμενων τοῦ «Βήματος» δωρῶν εἶναι 3781 καὶ ἐπὶ τῶν ἀπερσιτοῦτων ἀναλογοῦν 30 ο) συνδρομητῶν. Σημειώτεον ὅμως ὅτι τὸ «Βήμα» ἀποστέλλεται δωρῶν εἰς δλον τὸν ἐπαρχιακὸν τύπον καὶ τῆς πρωτεύουσας. Ἀνατέλλεται μετὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ Περιοδικὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ μετὰ πολλὰ τοῦ Ἐξωτερικοῦ π. χ. Βουλγαρίας, Γαλλίας, Γερμανίας, Ἑλβετίας, Κύπρου καὶ Ἀλεξανδρείας.

Ἀποστέλλεται εἰς ὅλας τὰς ἐπισήμους ἀρχάς, εἰς ἀνωτέρους στρατιωτικοὺς εἰς πλοῦσιμα, τὰ ὅποια καταγίνονται μετὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἐπιθεωρητάς τῶν δημ. σχολείων, διὰ νὰ ἐξυπηρετήται ὁ σκοπὸς τῶν ὁσίων ἐπιθεωρητῶν. Οὕτω ἐκδίδεται καὶ κυκλοφορεῖ εἰς 4.000 φύλλα.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν τοῦ «Διδ. Βήματος» δὲν εἶναι ἕκτερος τοῦ ἔκρηκε, διότι οἱ οὐλλογοὶ δὲν ἐξέτεμψαν ἀρκούντως οὔτε τὴν σημασίαν οὔτε τὴν σπουδαιότητα τοῦ ὄργάνου καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐνήργησαν μετὰ δραστηριότητα διὰ τὴν διάδοσίν του. Ἀποδείξεις δὲ τούτου εἶναι οὗτοι καὶ οἱ 4 φερὸς ἐλθοσύνταμα διὰ τοῦ «Βήματος» νὰ μάς ἐπιστρέψουν τὰ δυπλότυπα ἀποδείξουν ἠγαπήσθημεν νὰ κῶμεν καὶ ἐγκύκλιον, καὶ ὅμως οἱ σύνδεσμοι δὲν ἐπέστρεψαν ταῦτα, παρεμβάλλοντες οὕτω δυσχερείας εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν λογαριασμῶν του.

Ἡ ἐκτύπωσις τοῦ «Βήματος» γίνεται κατὸκιν μειοδοτικῆς δημοπρασίας προκηρυχθείσης τὸν Μάϊον, τῆς ὁποίας τὸν σχετικὸν φάκελλον ἔχομεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς συνελούσεως. Ἐπίσης δὲ ἐγένετο καὶ χονδρική ἀγορὰ χάρτου.

Σύνταξις. Διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ φύλλου διορθώσεσι κλπ., δὲν διέτέθη οὔτε ὁβολός. Τὴν ἐργασίαν ταύτην ἐκτελεῖ ἡ Διοίκησις, διότι ἔχει τὴν γνώμην ὅτι ἄρθρα ἐπὶ τῶν ἀπόψεων τοῦ Κλάδου δὲν γράφονται κατὰ παραγγελίαν καὶ ἐπὶ πληρωμῇ. Μόνον οἱ ζήσαντες τὸ ἐπάγγελμα καὶ αἰθανόμενοι αὐτὸ, δύνανται νὰ διατυπώσουν καὶ νὰ διαρμηνεύσουν τὰς ἀνάγκας καὶ τοὺς πθόους τοῦ Κλάδου.

Ἡ ἀρθρογραφία του κατὸ τὸ λῆξαν ἔτος ἀφιώρα δύο κυρίως σημεῖα τοῦ προγράμματος, τὸ οικονομικὸν καὶ τὸ οικονομικόν. Ἡ οὐ δὲ ἀφ' ἐνὸς μὲν διαφώτισις ἐπὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς κινήσεως ἄλλων χωρῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τοιαύτη ἦτο ἡ τοῦ κ. Μιχαηλίδου περὶ τῆς Ἑλβετίας κλπ., καὶ δεύτερον διαφωτιστικῆ τῶν ἀπόψεων τοῦ Κλάδου, αἱ ὁποῖαι ὄπε δὲ

Κράτος σκοπιμῶν παρερμηνεῖται εἰτερον νὰ παρεξηγηθῶν. Πόσον μεγάλη καὶ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ Κλάδου ἐξυπηρετήσῃ τὸ Διδ. Βήμα εἶναι περιττὸν νὰ ἀναφέρωμεν καθὼς περιττὸν νὰ εἶναι εἰπωμεν καὶ πόσον καλλιεργεῖ διαμειλίως μὲν ἀλλὰ σταθερὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν συνείδησιν. Αὐτονόητον δὲ ἐπίσης εἶναι πόσον συντελεῖ εἰς τὴν συνοχήν τοῦ Κλάδου καθὼς καὶ εἰς τὴν ἐπικοινωνίαν τῶν μελῶν του. Ἡ Διοίκησις τῆς Ὀμοσπονδίας ἔχουσα συνείδησιν τούτου κατέβαλλε πάντα προσπάθειαν διὰ τὴν ἀριωτέραν ἐμφάνισίν του. Ἀπὸ τὰς πρώσις δὲ συναδέλφων ἢ μὴ τοιούτων καθὼς καὶ ἀπὸ γράμματα καὶ ἐκδηλώσεσι ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους οὔτε κἄν γνωρίζομεν προσωπικῶς δύνανται νὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ διδασκαλικὸν Βήμα ὡς περιοδικὸν καὶ ὡς ὄργανον τάξεως διανοουμένων ἐπέσυρε τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν συμπάθειαν ὅχι μόνον τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ διανοουμένου κόσμου. Ὡς ἐμφάνισις δὲ τὸ διδασκαλικὸν Βήμα τιμᾶ τὸν Κλάδον.

ΜΕΡΟΣ Β'. Ἡ ΠΡΑΞΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ἡ Πράξις τῆς διοικήσεως κατ' ὄλον τὸ ἔτος ἦτο ὑπέροχον ἐντονος ἐκτενομένη εἰς κληθὸς ζητημάτων, τὰ ὅποια δύνανται νὰ διακριθῶσιν εἰς τέσσαρας κ ε φ α λ α ἰ ὡ δ ε ι ε κατηγορίας, τὰς ἐξῆς:

- α.) Ζητήματα ἐσωτερικῆς φύσεως, ἀφορῶντα τὴν Ὀργάνωσιν τοῦ Κλάδου.
- β.) Διοικητικὰ.
- γ.) Ἐκπαιδευτικὰ καὶ
- δ.) Οικονομικὰ.

Εἰς τὴν ἐξέτασιν ἐκάστου ἀκολουθοῦμεν τὴν ἐξῆς σειράν: πῶς παρουσιάσθη (συνθήκη κλπ.) τὰς ἀπείψεις τῆς Διοικήσεως, τὰς ἐνεργείας τῆς Διοικήσεως, τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν καὶ τέλος συμπέρασματα.

Α'. Ζητήματα ἐσωτερικῆς Φύσεως.

- 1 Ἀνασυγκρότησις συλλόγων. 2 Μετάβαισις εἰς Θεοῦνηκην καὶ Φλώριαν. 3 Ἐσωτερικὰ ζητήματα Διοικήσεως. 4 Ἰερωμένοι Πρόσφυγες Πολ. Πρωτοδάξμοι. Οἱ τῆς Γ'. τάξεως. 5 Ἀντιδρασις τοῦ Κλάδου. 6 Ἀντιδρασις ἐκπαιδευτικῶν περιοδικῶν. 7 Συμπέρασματα.

1. Ἀνασυγκροτήσεσι συλλόγων. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐθέως ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του (13 Ἀπριλίου) ἐχορήγησε 159 ἡμέρον ἀδειαν εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου πρὸς τακτοποίησιν τῶν ὑποθέσεων του. Συγκροτηθῆν δὲ εἰς σῶμα πρὸς τὴν ἐν τὴν κατανομήν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας καὶ ρύθμισιν τοῦ Διδ. Βήματος. Πρώτη ἐνεργεῖα τοῦ συμβουλίου ἦτο διὰ συνεχῶς διαφωτιστικῆς ἀρρογραφίας εἰς σειράν φύλλον καὶ ἀποτανθῆ εἰς τοὺς συλλόγους καὶ νὰ ὑποδείξῃ τὴν ἀνάγκην νὰ ἀναπτύξουν δλην τὴν δραστηριότητά των διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῶν συλλόγων. Συγχρόνως ἀπέστειλεν ἐγκυκλίους καὶ διπλοτύπους ἀποδείξεις διὰ τὸ Διδ. Βήμα. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας ταύτης ἦτο ἡ ἀνασυγκρότησις τῶν συλλόγων Ἀγκυρᾶς, Γόρτυνος, Φιλιατῶν, Ὀρεστιάδος, Ἄρτης, Χαλκίδος Σάμου καὶ ἡ ἐξόφλησις τῶν καθυστερουμένων συνδρομῶν τοῦ 1924.

Ἡ ὄθησις αὐτῆ δὲν εἶχεν ἀποτελέσματα εἰς τὰς ἐξῆς περιφέρειας Καρδίτσας, Καστορίας, Ἠλείας, Μαγνησίας, Διδυμοτείχου, Παρνασσίδος, Πραμυθιάς, Λεβαδείας, Καλαβρυτῶν καὶ Μεσσηνίας, ὅπου οἱ σύνδεσμοι ἔμειναν τελείως νεκροὶ χωρὶς νὰ σημειώσουν κανένα ἴχνος Ὀμο-

σποδιακῆς ζωῆς. Ἄλλη σκέψις τῆς διοικήσεως νὰ περιοδεύσῃ εἰς τὰ συνέδρια διὰ νὰ τωνώσῃ τὴν ὄργανωσιν δὲν ἐπραγματοποιήθη λόγω τῆς ματαιώσεως τῶν συνεδρίων. Κατὰ τὸν Ἰούλιον ἀπηρῶθη τὴν ὄπ' ἀριθ. 5 ἐγκύκλιον διὰ τῆς ὁποίας προέτρεπε τοὺς συλλόγους νὰ τακτοποιήσουν τὰς οικονομικὰς των σχέσεις. Τὸ αὐτὸ ἐπανάλαβε καὶ μετὰ τὴν ὄπ' ἀριθ. 9 ἐγκύκλιον τῆς 31 Αὐγούστου ἐπὶ τῆς ἐνάρξει τοῦ σχολικοῦ ἔτους. Οἱ σύνδεσμοι ὅμως δὲν ἐκινήθησαν ὅσον ἔπρεπε. Μερικοὶ δὲ τοὺς ὁποίους ἀνωτέρω ἀνεφίραμεν δὲν ἐκινήθησαν καὶ δόλου.

2. Μετάβαισις εἰς Θεοῦνηκην καὶ Φλώριαν. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐκθέσεως ἐγένετο λόγος διὰ τὸν Παλαιὸν σύνδεσον Θεοῦνηκῆς ὅτι ὅχι μόνον δὲν ἐβοήθησε τὴν Ὀργάνωσιν, ἀλλ' ὄπ' ἐναντίας μετὰ πλοῦσιμα πρωτοφανῆς ἐκολήμνησε τὰς ἀποφάσεις τῆς συνελούσεως καὶ ἀπαπειράθη νὰ διασπᾶσῃ καὶ νὰ παραλύσῃ τὴν δύναμιν τῆς Ὀμοσπονδίας. Ὁ σύνδεσμος αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἐπιούσαν τῆς Γενικῆς συνελεύσεως ἔκαμε ἀντιομοσπονδιακὴν κίνησιν. Δι' ἐγκυκλίου τοῦ τῆς 4 Μαΐου προέτρεπε τοὺς συνδέσμους νὰ ἀποκηρύξουν τὴν Διοίκησιν. Δι' ὑπομνηματός του εἰς τὸ Ἰπουργεῖον (12 Μαΐου) παρεκάλει εὐλαβῶς νὰ μὴ ληφθῇ ὄπ' ἐφιν τὸ ὑπόμνημα τῆς Ὀμοσπονδίας. Ἀπὸ σκοποῦ δὲ διαστρέβλων τὰς ἀποφάσεις τῆς Γενικῆς Συνελούσεως. Ἡ ἀντιδραστηρικὴ ἐμπάθεια κατὰ τῆς ὄργανώσεως ἐφθασε μέχρι τοιούτου σημείου ὥστε καὶ προσωπικῶς ἐπετέθη ἐναντίον τῆς Διοικήσεως διότι ἡ Συνέλευσις ἀναγνώρισε καὶ τὸν δεύτερον σύνδεσον Θεοῦνης. Ἡ Διοίκησις ἀδιαφρόουσα διὰ τὴν προσωπικὴν ἐπιθεσιν καὶ ἐνδιαφερομένη διὰ τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελούσεως καὶ τὴν Ὀργάνωσιν ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ δύο μέλη τῆς εἰς τὴν Θεοῦνηκην τὸν Πρόεδρον τῆς Ὀμοσπονδίας καὶ τὸν κ. Πικραδασιεῖου μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἀπὸ καλῆν πίστειν ἡ Διοίκησις τοῦ Παλαιοῦ συνδέσμου παρηρμήνευσε τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελούσεως ἐπὶ τοῦ οικονομικοῦ ὅσον ἀφορᾶ τοῦ; γυμνασιαστικῆς καὶ δι' ἡ ἐξήγησις τῶν ἀποφάσεων ἐκ μέρους μας θὰ ἀναγνώσῃτα ὁμαλόγητα σχέσεων. Δυστυχῶς ἡ ἐντύπωσις τῆς ἀποστολῆς εἶναι ὅτι ὁ πραγματικὸς λόγος τῆς δυσχερείας τῶν διουκούτων τὸν Παλαιὸν σύλλογον Θεοῦνης ἦτο ἡ ἀπόφασις τῆς Ζ' συνελεύ-

του νομοσχεδίου επηκολούθησε πρωτοφανής αντίδρασις εκ του Κλάδου τών Νόρων και Νέοβόρων. Όλοι αϊ κατηγορίαί του Κλάδου εύρίσκοντο εις συναγεμώμεν έναντίον του νομοσχεδίου διά τήν άδικίαν. Αηρομήσασαί τούς άγώνας τής Διοικήσεως με τόν Τσιρμώκον διά τήν ύπαγωγήν μας εις τόν 2494 νόμον, λησμονούσαι τήν αντίδρασιν τών οικονομικών ύπηρεσιών, που έπανήλθον τετράκις Ισχυρίζομεναι ότι θέλομεν έκατομμύρια πολλά, λησμονούσαι τήν έκθεσιν του Γεν. Λογιστηρίου να μη γίνη κατ' άρχήν άποδεκτόν το σχέδιον, λησμονούσαι τήν αντίδρασιν του Έκκλησι. Τμήματος διά να μη γίνη ποτέ ή έκκαθάρισις του Κλάδου, ελους αύτοδς τούς καλοσσοδς αντίδράσεως, ένόμισαν ότι τό Κράτος εύρίσκειται ύπό διάλυσιν και προσεκάθου ποιδς να πάρη τά περισσότερα. Διά τοϋτο βλέπομεν τās διαφόρους ομάδας του Κλάδου να παρουσιάζωνται κρουρούμεναι και να παρεμβάδουν προσκόμματα οί Αθμιοι, οί Γυμνασιασταί, οί Γρημιοι, οί Γ' τάξεως, οί Πρόσφυγες, οί Προσφυνοί και τό Έκκλησιαστικόν τμήμα πλησίον των διά να έχη τό δημοτικόν σχολείον πάντα άσυλον, οί δε τών Ιδιωτικών διδασκητριών διά να μένου εις τά κέρδη, τής επιχειρήσεως των άσούδοι.

Αποτέλεσμα ελης αύτης τής αντίδράσεως ήτο να χαθή μία ψυχολογική στιγμή και καταληγούσθαι εύκατρία ελος εξαιρετική και σπανία διά τόν Κλάδον. Η κυβέρνησις βλέπουσα τήν γκρίνεια και τήν άσυμφωνίαν του Κλάδου εις τήν διανομήν έσκέφθη κατά όμολογίαν ύπουργού της τό άσκοπον μιάς τσιούτης διακάνης, άφού δέν θά ειχε και τόν Κλάδον εύχαριστιμένον Μάτην ή Διοίκησις έτόνιζε τό κακόν, του όπολου εγίνοντο πρόβλενοι. Αϊ διαμαρτυρίαί εχηκολούθουσαν καταφάνουσαι εις τό Ύπουργετον. Καί όταν ο Κλάδος τό άντελήφθη ήτο πλέον άργά. Άντι δε να εκπλητνεται διατι ή Κυβέρνησις δέν εδημοσίευσε τό νομοσχέδιον, θά έπρεπε να θαυμάζουσαν πώς δέν τό έξέσχοις κατά πρόσωπον του Κλάδου! άφού μόνοι των διαμαρτύροντο και έκπέτοντο ότι τούς έπρεούργει. Θεο)κη — Φλώρινα). Αύτή ήτο, κύριοι αντιπρόσωποι ή κατάστασις έν μέση της όποιας εύρισκομένη ή Διοίκησις ειργάζετο χωρίς οδδ' έπί στιγμήν να καμψή άντιλοσσα δυνάμειμόνον άπό τήν συναίσθησιν κοιδειχε ότι ε,τι ήτο άνθρωπίνως δυνατόν έκκαμείπό τός συνθήκας που εύρίσκειτο διά να εξυπηρετήσθαι τά συμφέροντα του Κλάδου.

6. Τά εκπαιδευτικά Περιοδικά. Διά τήν κατάστασιν ταύτην του Κλάδου συνετέλεσαν όχι όλίγον και δύο εκ των Έκπαιδευτικών Περιοδικών, ή «Αύγη» και κυρίως ο «Ερμής» ο όποιος αντιπολιτευόμενος δήθεν τήν Διοίκησιν της Όμοσπονδίας έπολέμα λυσσώδως και έν γνώσει τās αποφάσεις της Συνελεύσεως και εδημιούργει άτρόσφιτταν δυσπιστίας τών συλλόγων εις τήν Διοίκησιν. Ούτως ή «Αύγη», έπειδή της παρετηρήσαμε ότι ή αξία μιάς εργασίας δέν έκτιμάται άπό τό μήκος της αλλά άπό τήν ούσιαν της, έγραψε: άς άλλαχθ ή τεμπέλα άπό τά γραφεία της διδ. όμοσπονδίας και άς αναρτηθ ή μιά άλλη που να γράφη «ένωση Κομμουνιστών».

Τόν δε 7όρον «έγκατέλειψεν ο Ρουχωτός τήν αίθουσαν, χωρίς να άνοιξη τό στόμα του εις τόν Κορινών».

—Ο «Ερμής» του 18 Απριλ. "Οτι ή συνέλευσις ελησμώνησε έαυτήν και τήν άπαστολήν της.

—Τόν Μάιον: Ύπό τό γλωσσικόν ζήτημα άπέκυρπον τούς άντεθνικοδς σκοπούς των. Όμιλούν δε κατά τών συνόρων Πατρίδος, Οίκογενείας, Θρησκείας.

—23 Μάιον δημοσιεύει τόν λβέλλον του Παλ. συλλόγου Θεο)κης και προσθέτει: όφείλομεν να δεχθώμεν ταυτα ως άληθή και έγκυρα.

—Τήν 30 Μαΐου γράφει «Ο παριστάμενος κατά τήν συζήτησιν έν τή Παιδ. Ακαδημία Η. Δημητριάτος, μετεκπαιδευόμενος έν τή Πανεπιστημίου, και εκ τών συντακτών του Ριζοσπάστου ύπεστήριξε και ούτος δει οικονομία σήμερον δέν όφισοταται, ούδδ ήρξαι να όφισοταται. . .

—13 Ιουνίου γράφει ότι: Σπεύδομεν να προσφέρωμεν τās ύπηρεσίας μας εις τούς κινδυνεύοντας κηδεμόνας μας.

Έκμεταλλεύεται τό ζήτημα των Ιερωμένων, αναγγέλλει με άνακούφισιν τήν Ϋρυσιν συλλόγων πρωτοβαθμίων, και με άγαλλασιν τήν άποδοκιμασίαν (ι) του Προέδρου έν Φλωρίνη.

—Τήν 4 Ιουλίου: «Δέν πρέπει να πραγματοποιηθούσιν αϊ αποφάσεις της συνέλεύσεως».

—Τήν 29 Αυγ. γράφει εις τούς Ιερωμένους και Γ'. τάξεως διά τās αποφάσεις της συνέλεύσεως ότι, ο Ύπουργός τās άγνήσας, ο των Οικονομικών τās άπίρηφι, ή Όμοσπονδία έκέθηκε τή σφραγίδα της. Τώρα άς άρχισή ή δημοσιογραφική εργασία! Μία νέα συνέλευσις (!) Τό δε διατιθέμενον ποσοστόν του προϋπολογισμού διά τήν δημ. Έκπαιδευσιν κόπεται ότι δέν είναι 2.8 ο) 2 άλλα ή 3.7 ο) 2. Έν γνώσει έχει ψευδεις αριθμούς συνδρομητών διά τό «Διδ. Βήμα», διότι ένφ γνωρίζει ότι είναι του Ιουνίου, τās δημοσίευσε τόν 7) δειον.

—Τήν 12 7) δριου. Παρακαλεί τόν Κλάδον να συνέλθη εις έξετακτον συνέλευσιν.

—Τήν 19 7) δριου: Δέν θέλομεν 35 έκατομμ. διά τήν οργανικήν διαρροθμίσιν άλλα 100, ένφ δέν μας δίδουσαν ούτε τά 35!

—Και πάλιν 3 8) δριου. Άς δεδαιωθ ή Πρόεδρος της Όμοσπονδίας ότι ούδδνα θά δυνηθ ή εξαπατήσ ής προς τό άπαιτούμενον ποσόν διά τήν λύσιν του οικονομ. ζητήματος. (Η πρόθεσις είναι φανερή).

—22 7) δριου γράφει να κατέλθ ή Κλάδος εις τās εκλογάς εις δε τό «Εμπρός» 15 Ιαν., ότι μόνον γνώμην πρέπει να έχη ο Κλάδος όχι εμως γνώμην και ψήφον! ».

—17 8) δριου. Με άνακούφισιν δημοσιεύει ότι άποσχισθη εκ του συνδέσμου Καδύλλας τό δημούργημα του κ. Γσακίση.

—24 8) δριου. Η έν τή Όμοσπονδία μας ένθρονισθεσσα κομμουνιστική ζυωρίς ποδοπατεί. . . και συμπαιζει έπί έκτάμηνον μετά των έν τή Ύπουργείω όμοφρώνων και όμοιδεατών της και τό νομοσχέδιον ψεύδεται κατατάσσον τόν Κλάδον εις 4 κατηγορίας.

—28 Νοεμβρ. Με τās επιστολάς εις τόν ύπερτατον ρυθμιστήν έαφράζει τήν χαράν του διά τόν διορισμόν τμηματάρχου έκτός του κλάδου.

—Τόν Δ) δριον. «ετι ειμεθα άνεπιθύμητοι εις τό Πολιτικόν Γραφείον.

—2 Ιαν. δει ή πολιτική της προεργισιας άπέτυχε και ε: ο κλάδος των επιθεωρητών μετ' ού πολδ θά εδρεθ ή αντιμέτωπος προς όλόκληρον τένέλληνηκόν λαόν.

—9 Ιαν. γράφει: Χρόος σου είναι να αναζητήσης και θανατώσης τās ύπολοίκους κεφαλές του άκαισιου τέρατος (έννοει να άπολυθούσιν επιθεωρ. και δημοδ)λοι.) Η άγαναπάσις θά όφείλει τόν κλάδον 300 χιλ. δρ. και να κληθ ή έκτακτος συνέλευσις διά να προσανατολίση τόν κλάδον διεξιά και να παρακολουθήσ ην συντελουμένην έν τή εκπαιδευσει μεταβολήν.

—16 Ιαν. «Συγχαίρομεν έαυτούς και άλλήλους, διά τό πρόημισμα μιάς εργασίας».

—23 Ιαν. γράφει: Έχάθη τό ζήτημα του τμήματος άπό τήν πολιτικην του φαβοριτισμού, δημοσιεύει ελους τούς λιβέλλους έναντίον της διοικήσεως και γράφει: Οί μαλλιαροκομμουνισται μετάρρον τό στρατηγετον των εις τά γραφεία της διδ. Όμοσπονδίας. Η Διδ. Όμοσπονδία Κομμουόνα!

—30 Ιαν. οι τοκοτηρηται Ισχυρίζομεναι ότι εκπροσωπούσιν τήν θέλησιν του διδασκαλ. κόμου.

—«Εμπρός» 15 Ιαν.: «Ή εύδονται οι διοικόντες τήν Όμοσπονδία Ισχυρίζομεναι ότι εκπροσωπούσιν τόν Κλάδον».

—«Εμπρός» 24: Να άπομακρυνθούσιν εκ της στοιχ. Εκπαιδευσεως οι επικημίμοι εις ταύτην επιθεωρηται!

—20 Φεβρ. «Ερμής»: Η δικτατορία να άπαλλάξη τήν εκπαιδευσιν άπό της άνακηψήσεως Πανούκλας (δηλ. άπό τούς μαλλιαροδς επιθεωρητάς και δημ)λους.

—27 Φεβρ.: Άπό τήν ένεχον άνοχήν έντων επιθεωρητών επεκράτησε χειρωνακτισμός έν τή διδασκαλία.

—Ένω έγραψεν ότι είναι άδύνατος σήμερον ή έκτευχία οικονομικής βελτιώσεως του Κλάδου, όμοιδει ενεργειών του προς τό Ύπουργετον Παιδείας, Ύπουργετον Γεωργίας, Α'. Σωμα Στρατού και τό Πολιτικόν Γραφείον άπεκείρθη να ένδίαση τήν Διοίκησιν να καλέσ η έκτακτον Συνέλευσιν, δυσανασχετόν μάλιστα φανερά, διότι αϊ ενεργείαί του δέν έλαμβάνοντο όκ' εψιν.

—6 Μαρτίου. Συνιστά τήν άποκηρυξιν της Διοικήσεως, διότι όποστηρίζει ότι θά άναστηλώσ η Κλάδος τό κέρδος του μόνον διά τής έφαρμογής του έκπαιδευτικού προγράμματος.

—Τέλος ανέλαβε τήν όπεράσισιν ελων των άποσυνθετικών στοιχείων της Οργανώσεως και στενοχωρείται διότι δέν επετρέψαμε τήν άποσύνθεσιν της.

Κατότιν ελων αυτών των όπηρεσιών νομίζομεν ότι θά ήτο παράλειψις να μη ζητηθ ή γνώμη του Περιδβικου διά τήν αναδιοργάνωσιν του Κλάδου επί ένων βάσεων! Ο μοςος καθ' οί γεωργός άπό εδσπλαχνίαν έθαλεν εριν νεκρόν εις τούς κόλπους του ο όποιος άφού εξεστάθη τόν εδάγκασε, νομίζομεν ότι όμοιδάξει πολδ με τήν διαγωγήν του περιδβικου.

7. Ανανεφαλαίσις και Συμπεράσματα. Τό Διοικητικόν Συμβούλιον της Όμοσπονδίας άπό τήν παρακολούθησιν της λειτουργίας της έν γένει οργανώσεως του Κλάδου άντελήφθη ότι παρουσιάζει τσιούτας έλλείψεις, όσα όχι μόνον να έμποδίζεται ή κανονική ζω ή της, αλλά και ή αποτελεσματικότης των άγώνων της να εξατιμίζεται και να άμφισβητηται. Ούτω κατά τό διαρρεθσαν 12μηνον διάστειμα διεπιστώθη χαλάρωσις και άδρνεσία της περιφερειακής οργανώσεως εις βαθμόν μάλιστα άγκληματικόν διά μερικούς συλλόγους. Ούτοι άναχωροθντες άπό τήν ιδέα ότι ε διαρισμός ή εκλογή καλών δημογώρων (έννοα τήν Διοίκησιν της Όμοσπονδίας) είναι άρκατη διά να τελειών η ύπόθεσις των, εταύρωσαν τās χειράς των, άναμένοντες τά πάντα άπό τήν Διοίκησιν. Άλλοι αντιθέτως Ισραξαν τό Ιβιον, διότι άπέτυχε ή Διοίκησις τήν όποιαν έψηφισαν τοιουτοτρόπως δε άφησαν να παραλύσουσιν και να άκοσυνθούσιν αϊ όπαρχουσαι δυνάμεις των. Η άποσύνθεσις λοιπόν είναι προτίον των άνωτέρω άντελήψων και έμφανίζεται ως άποτελεσμα άλλοτε μορολατρείας και άδρανείας και άλλοτε άντιδράσεως, διότι ή επαγγελματική συνείδησις άκόμη είναι εις έμβρυώδη κατάστασιν. Έκαστος άν άνελογίζετο ότι άποτελει μέλος συνόλου τό όπολον άγωνίζεται προς έκτευχίαν κοινού

και γενικού σκοπού, θα ανεβαρρόντο και θα ενψυχώνοντο εις την σκίψιν του και την ενέργειάν του, και δεν θα ήτο ξένος δλης αότης της κινήσεως και της προσπαθείας του άγωνος και της ζωής, ούτε θα έθεώρει τον έαυτόν του άκοιμενομένην και άνισχυρον να άκρασιση τον έαυτόν του άδικούμενον. Διά τον λόγον τουτον επεδάλλετο εις κάθε συνειδητόν συνάδελφον συντονισμένη έργασία προς εδρυτέραν διάδοσιν του μόνου επαγγελματικού όργάνου της Όμοσπονδίας, του Βήματος, διά του όποιου θα εύρισκοντο οι συνάδελφοι εις έπικοινωνίαν με όλον τον Κλάδον. Διά τούς εύρισκομένους έξω της οργανώσεως από έξουνάδα! θέλοντας δά να κερπούνται τούς άγώνας και τας θυσίας των άλλων χωρίς καμμίαν άποχρήσιν δέν όμιλούμεν, διότι δι' αυτούς μόνον άποτροφήν και περιφρόνησιν μορφαί κανείς να αίσθάνεται. Οι άλλοι όμως οι όποιοι ειτε από άμέλειαν δέν καταδάλλουν καμμίαν προσπάθειαν διά να πικνώσουν τά μέλη της Όμοσπονδίας, ειτε διά να άποφύγουν τον κόπον, ειτε και από άνειδρασιν ούέχουν βαρυτάτην εδθόνην άπέναντι του Κλάδου, διότι παρεμποδίζουν την κανονικήν ζωήν και άνάπτυξιν της Όργανώσεως. Καί εάν όλοι έσκέπτοντο κατ' αυτόν τον τρόπον ή άργάνωσις άσφαλώς θα διαλύετο και ήδη θα εύρισκόμαθα πρό έρεισιως διά την εκ νέου δέ άνέγερσιν αυτής θα έχρειάζετο κολοσσιαία προσπάθεια.

Όμιλώ διά τας ύλικάς άποχρεώσεις των εις την όμοσπονδίαν, ή όποία είναι άπαραίτητος και την όποιαν μερικοί σύνδεσμοι καθυστερούν όλον τό έτος σκοπίας και φέρουν την τελευταίαν στιγμήν ως εισητήριον διά να άλέγξουν την διοίκησιν, διότι δέν έπέτυχεν έκείνο τό όποιον αυτοί προσεπάθειαν να γκρεμίσουν. Άλλ' ή Όμοσπονδία έχει ανάγκην πρό παντός από ήθικήν συνδρομήν, έχει ανάγκην από τας ψυχάς των. Άδην την συνδρομήν ζητεί ή Όμοσπονδία διά να έκκληρώση την άποστολήν της και να μη έξαντλήται εις μικροεισιδήσεις και άντεγκλήσεις. Δέν θέλομεν να άλέγξωμεν με αυτά κανένα, άλλα διαπιστώνομεν μίαν κατάστασιν.

Παρατηρήθη επίσης ότι άπέναντι των γενικωτέρων συμπεράντων του Κλάδου ό άτομικός και ό έγαθικός δέν είχαν χαλινόν. Η μεσοψυχία ώθημένη από την άντίληψιν να επιδάλλη άνθρακίως την γνώμην της χωρίς όμως και να έπιχειρή να κείθη κανένα περί της Όρθότητος αυτής άντιδρά εις τας όμαδικάς ενεργείας τού κλάδου διαζυζόμενας εις άποφάσεις γενικών συνελεύσεων από πείσμα και από εδταλή και ποταπά έλατήρια. Ούτω δά πλήτητοσα τον Κλάδον πλήττει ουσιαστικώς και τά ίδια αυτής συμπεράντα και μειώνουν τό κύρος, τό γόητρον και την ίδίαν της αξιοπρέπειαν.

Παρατηρήθη ακόμη ότι συνειθίσαντες κατά τό παρελθόν εις δονικισμους και λεονταρισμους, χωρίς να σταθμίζουν τας διαθέσεις των και της Όργανώσεως των, ούτε να παρακολούθουν τό όργανον της όμοσπονδίας ή και να προσανατολίζονται εις τά πράγματα, κρινουν τό έργον της Διοικήσεως έρήμην έπι τή δάσει διαδόσεων των τριόδων, ή από προκατάληψιν ή και από την λεγομένην πολιτικήν της άντικαλιτεώσεως του Έρμού, του όποιου είναι γνωστή ή συστηματική άντίφασις εις έαυτόν, ή συκοφαντία και ή ψευδολογία. Έπί τή δάσει δά των στοιχείων αυτών εκδίδουν άνακαινώθεντα, των όποιων μόνον κέρδος είναι δά δηλητηριάζου τον Κλάδον και να μειώνουν την δύναμιν της άργανώσεως των, την όποιαν παρουσιάζουν ως μπουλούκι άσύστακτον.

Η έλλειψις θαθείας επαγγελματικής συνειδήσεως και γενικωτέρου άντικειμε-

νικού σκοπού καθώς και ή έλλειψις πίσσεως εις αυτόν και άλληλεγγύης παρετηρήσαμεν ότι οδηγούν εις καλινωδίαν και έπαρφοτερισμόδ, οι όποιοι είναι κολά έπικίνδυνον διά την όπόληψιν και τό γόητρον του Κλάδου.

Αυτός είναι ό μεγαλύτερος έχθρός, ό όποιος έμφροεύσει εις τά σκέγγχνα μας, τον όποιον έφ' εσον δέν κατακοιλούμεν, άς μη άναζητούμεν άλλους έξωτερικούς τοιούτους, διότι αυτοί άπέναντι του είναι άσημαντοι: άδλαδεις και άκίνδυνοι. Όλα αυτά καθώς και άλλαι λεπτομερειαί έκδηλώσεις, έχουν βεβαίως την ατίαν τους, ή όποία πρέπει να άναζητηθή και κατακοιμηθή άμελίκτως, άν θέλωμεν να άποκτησωμεν όργανωσιν με έξίγνωσιν τού προορισμού της και άποτελεσματικότητα εις τούς άγώνας της.

Διά τον άντικειμενικόν και άμερόληπον παρατηρητήν ή κατάστασις της Όργανώσεως έχει τας ρίζας της πολύ μακράν εις τό παρελθόν, όποτε και ή όπόστασις της ήτο ρωμαντική. Αί συνθήκαι όμως αυτές της οργανώσεως μετεδλήθησαν δεως και οι όροι της ζωής χωρίς όμως να προσαρμωθή και ή άργάνωσις ως σύνολον εις τας συνθήκας τούτας. Καί με την ρωμαντικήν της όπόστασιν, χωρίς να έχη ουσιαστικήν βάση, άρχισα να επιδιώκη σκοπούς οι όποιοι χρειάζονται δύναμιν πραγματικήν, συνειδησιν, πειθαρχίαν σιδηράν και τραχιές άγώνας. Έβδ δά είναι τό βασικόν σφάλμα της οργανώσεως, ποδ άρχισα άναποδο. Άλλά δεως διά να γίνει ένας πόλεμος προηγουμένης προκαρρασκυιάζεται, έγκυμανάεται ό στρατός, άποκτά συνοχήν και πειθαρχίαν, έροδιάζεται με όλα τά άπαραίτητα διά την μάχην και φρονηματίζεται, τοιουτοτρόπως και διά την επιδώξιν είουδήκτες προγράμματος ή σκοπού πρέπει να προηγηθή όργανωσις, έσωτερική συνοχή αυτής, πειθαρχία, άλληλεγγύη, συγχρονισμός κοινής ενεργείας, με άλλους λόγους δύναμιν, άλλως άποτυγχάνει. Διότι χωρίς ήθικας και ύλικάς δυνάμεις και βαθεία πίστη στον επιδιώκόμενον σκοπό τίποτε δέν έπιτυγχάνεται. Η άμειβολία και οι διαταγμοί κλονίζουν τό ήθικόν και χάνουν τον άγώνα. Διά τοτο, έπαναλαμόνομεν, άρχισαμε από τό σημερινόν εις τό όποιον θα έπρεπε να ταλειώνομεν. Άρχισαμεν να επιδιώκωμεν σκοπούς χωρίς να έσφαλλώμεν βάσιν, δηλ. την όργανωσιν. Καί δεως συμβαίνει εις τας στρατιωτικας επειχειρήσεις, ποδ διαλόγονται τά μπουλούκια εις την κρίσιμωτέραν στιγμήν τού άγώνος, τό αυτό συμβαίνει και με κάθε είδους όργανωσιν ή όποία δέν έχει έσωτερικήν συνοχήν, πειθαρχίαν, συνειδησιν και πίστι εις τά ιδανικά της. Διά τοτο κατά την γνώμην μας προέχει τό ζήτημα της Όργανώσεως. Παράλληλα δά με αυτήν δά έκακοιούθη διαφωτιστική δράσις εις την Κοινωνίαν διά τό σχολειον και τον προορισμόν του. Έφ' εσον δέν έχομεν τάξιν και πειθαρχίαν, και δέν μας δίδει όμαδικόν πνεύμα εις τας ενεργείας μας συγχρονισμένον, έφ' εσον δέν συνειδητοποιείται τό πρόγραμμά μας και δέν πιστεύομεν εις την πραγματώσιν του, έφ' εσον δέν γίνεται διαφωτιστική έργασία εις την Κοινωνίαν και έφ' εσον ή Όργανώσις θεωρείται του Α ή του Β, έφ' εσον ήμεεις οι ίδιοι έξουδετερόνομεν τας ενεργείας μας και δέν μας συγκινούν τά γενικώτερα ζήτήματα μπροστά στο έλσμά μας, σοβαράν λύσιν ζητημάτων των με άπείζωμεν, διότι ή έποχή του ρωμαντισμού παρελθεν άνεπιστρεπταί και τά δικαιώματα δέν χαρίζονται άλλα κατατιθένται με συνεχείς άγώνας. οι όποιοι πρό παντός θέλουν δύναμιν, ψυχήν και πίστιν.

Β' Διοικητικά.

Εις τά ζήτήματα ταυτα περιλαμβάνονται ενεργείαι α) δι' έπιμβάσεις ξένων προσώπων εις τά έργα της διοικήσεως της εκπαίδευσως. β) δι' άπερβασίας προέσταμένων όπηρεσιών γ) δια τό μεταθέν έν Αθήναις και Πειραιεί. δ) δια τό νετο ε) διά τό τμήμα της δημοτ. Έκπαίδευσως στ) δια την διοίκησιν της Έκπαίδευσως.

1. Έπιμβάσεις ξε αν. — Πρώτη ενεργεία της Διοικήσεως ήτο ή έπίθεσις α) έγγράφου διαμαρτυρίας (13 Απριλίου) διά την δίωξιν του συνδέσμου Καβάλλας ενεργήσαντος προς λύσιν της επιτάξεως των διδακτρίων καθ' όλον τό Κράτος. β) έγγράφου διαμαρτυρίας διά την έπίμβασιν του Νομάρχου Σεργίων εις τά έργα του επιθεωρητού της περιφέρειας Σιδηροκάστρου ζητήσασα την ενεργείαν άνακρίσεων. Άποτέλεσμα των ενεργειών ήτο ού μόνον να άνασταλή ή δίωξις του συνδέσμου. άλλα να χρησιμεύση ή διαμαρτυρία αυτή ως άφορμή σβαράς μελέτης προς λύσιν της επιτάξεως των διδακτρίων καθ' όλον τό Κράτος, να μετατεθή δέ και έ Νομάρχης Σεργίων.

Έπίσης διεμκρτυρήθημεν διότι διάφορα πρόσωπα θέλοντα να καταστήσουν άποχειρίους τάς προέσταμένες μας άρχας κατηγορείαν διαφόρους άνακριθείας έναντιον των επιθεωρητων Θεσσαλονίκης, Έδρουτανίας, Σητείας, Καρδίτσας, Φθιώτιδος, Λευκάδος. Μεσολογγίας, Καρυστίας. Μη έπιτυγχάνοντα δέ τοτο έζητούν την έκτόπισιν αυτών από τας περιφέρειας των. Άποτέλεσμα των ενεργειών μας ήτο να ματαιωθή ή έπίμβασις των εις τά του κλάδου, ούχι όμως όλων διότι αφησις του κ. Μπακανάκη δέν έματαιώθη ή μεταθεσις. Άλλαι πάλιν έγιναν δι' όπηρεσιακούς λόγους ως αι Κερκύρας, Ίωαννίνων, Ζαγορίου κλπ.

2. Έπερβασίας προέσταμένων. — Μερικοί επιθεωρηται και ίδιοι ό της Καβάλλας έδημιούργησαν τειυτός σχέσις με τό προσωπικόν της περιφέρειας των, ώστε ή άπομάκρυνσις των από την περιφέρειαν να είναι επιθεωρημένη προς τό συμφέρον αυτών των ίδιων. Ούτω π.χ. ό επιθεωρητής Καβάλλας ήσκησε τοιαύτην ήθικήν πίεσιν έπι τοδ προσωπικού ως εκ της θέσεώς του, ώστε κατότιν από την άπόπειραν να διασπάση τον σύνδεσμον και να επιδάλλη λογοκρισίαν εις τούς διδασκάλους διά τας γνώμας, τας όποιας ούτοι διετύπωναν κατά τας συνελεύσεις του συλλόγου τωνπαρά τό πνεύμα της σχετικής νομοθεσίας, ήτις και τιμορφαί ποινικώς παρομοιάς έπιμβάσεις, έπρεπε μόνος του να ζητήση διά την ήσυχίαν του και την διάσωσιν του κύρους του, ως Έπιθεωρητού, την άπομάκρυνσιν του. Κατότιν μάλιστα των καταγγελλθέντων εις βάρους του ή μεταθεσις του επρόλαβε περισσοτέρας άντεγκλήσεις.

Η ανάγκη δεως προστατεύσωμεν τό γόητρον και τά δικαιώματα των διδασκάλων δύο άλλων περιφερειών επείβαλε να ζητήσωμεν την μεταθεσιν και δύο άλλων επιθεωρητων.

3. Τό νετο του Έπουργού έπι των άποφάσεων του εκπαίδ. συμβουλίου. Τό συμβούλιον διεμαρτυρήθη διά ταυτο τόσον εις τον Έπουργόν της Παιδείας εσον και εις τό Πολιτικόν Γραφειον διά την τοιαύτην κατάργησιν της Άκοιεντρόσεως των όπηρεσιών. Έλαβε δέ τότε την διαβεβαίωσιν ότι τό μέτρον άπορζ' μόνον της πρωτεβαθμίου άποφάσεως του συμβουλίου και ούχι τας δευτεροβαθμίου, αι όποιαί άφοροδν τον κλάδον, διότι ως

γνωστών αὐτοθεσίων μας δικαζονται πρῶτον ἀπὸ τὰ ἐποπικὰ συμβούλια καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὸ ἐκπαιδευτικόν. Πράγματι δὲ ἐκτὸς ἀπὸ τὰς μεταβολὰς τὰς ὅσας ἔκαμεν ὁ Ἰπουργὸς εἰς τοὺς ἐκπαιδευτικούς ἀποφασιστικὰς ἀποφάσεις αὐτῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων δὲν ἐγέναν μεταθέσεις τὰς ὅσας δὲν ἐζητήσαν μόνον τῶν πλὴν τῆς τοῦ κ. Μπακανάκη καὶ τοῦ Μπρούστια, ὅσας ἀν καὶ παρακληθεὶς ἐπανεπιμενῶνς νὸ μᾶς δώσῃ γραπτὰ στοιχεῖα δὲν ἔδωσε τίποτε μέχρι σήμερον.

4. Τὸ ὑποχρεωτικὸν μεταθετὸν τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ μετὰ 10στῆ συνεχῆ ὑπηρεσίαν. Ἡ Διοίκησις ἔχουσα ὑπὸ ψῆφον τὰς ἀνάγκας τοῦ Κλάδου ἐθεώρησε κατ' ἀρχὴν τὸ μέτρον δίκαιον. Μάλιστα δὲ γνωρίζουσα τὴν σημασίαν ποῦ ἔχει ἡ Πρωτεύουσα διὰ τὰς ἐπαρχίας, ἐζήτησεν αὐτὴν κενοῦμεν θέσεις νὰ πληροῦνται μόνον διὰ μεταθέσεως τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὑπηρετούντων καὶ μετὰ ἐξακριβωσιν τῶν πραγματικῶν λόγων, οἵτινες ἀπαγορεύουσι τὴν μετάθεσιν, νὰ μὴ συμπληροῦνται διὰ διορισμῶν νέων. Κατόπιν τούτων καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν υποκειμένων εἰς μετάθεσιν Ἀθηναίων καὶ Πειραιεῶν διδασκάλων ὁ Ἰπουργὸς ἐγκατέλειπε τὴν ἰδίαν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρον καὶ διὰ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν.

5. Τὸ Τμήμα τῆς Δημ. Ἐκπαίδευσως. Ἐνα μὲγαλὸν ζήτημα προγραμματικῆς σημασίας διὰ τὴν Ὀμοσπονδίαν ἐγεννήθη μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Τμηματάρχου τῆς Δημ. Ἐκπαίδευσως κ. Σωτηρίου. Ἡ Ὀμοσπονδία ἀγωνιζομένη διὰ τὴν αὐτοδιοίκησιν τοῦ Κλάδου ἐνδιέφερεται ὅπως τόσον εἰς τὰ διοικητικὰ συμβούλια τῆς Ἐκπαίδευσως ὅσον καὶ εἰς τὰς διοικητικὰς θέσεις τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας εὐρίσκονται ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι νὰ ἔννοσον καὶ νὰ ἀσθάνωνται τοὺς κότους καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κλάδου μᾶς ἀλλὰ καὶ τὰς ζητήματα καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκπαίδευσως. Πρὸς πληρωσὴν δὲ τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης τοῦ Κλάδου ἔχομεν τὴν ἀξίωσιν εἰς μὲν τὰ συμβούλια νὰ συμμετέχωμεν διὰ μελῶν ἐκ τοῦ Κλάδου ἐκλεγμένων, εἰς δὲ τὸ τμήμα νὰ διορίζεται πρόσωπον παρέχον τὴν ἐγγύτην διὰ τὴν ἀποστολήν τὴν Δημ. Ἐκπαίδευσιν καὶ θὰ ἀποβῇ ὁ ἰκανὸς διερευνητὴς τῶν πόθων μᾶς καὶ ὁ συντελεστής τῆς πραγματοποιήσεώς των. Ἡ Διοίκησις συνεχῆς πρὸς τὴν ἀντιλήψιν ταύτην, ὅπως ἐγεννήθη τὸ ζήτημα δι' ὑπομνήματός της πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐζήτησεν ὅπως διορίσῃ ἄνθρωπον, ὁ ὅποιος α) νὰ εἶναι κατ' ἐξοχὴν εὐδαιμόνων β) νὰ ἔχῃ ψυχικὴν συγγένειαν μετὰ τὸν Κλάδον καὶ νὰ εὐρίσκειται εἰς πραγματικῶν καὶ διηνεκῆ συγχρωτισμῶν μετὰ αὐτὸν διὰ τὸ δύναται νὰ τὸν ἐνοῶ καὶ νὰ διερευνήσῃ πιστῶς τοὺς πόθους καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ γ) νὰ εἶναι κάτοχος εὐρυτέρας μαρφώσεως διὰ τὴν διδῆ γενικωτέρας κατευθύνσεως εἰς τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν ἐναρμονίζων ταύτας μετὰ τὰς πραγματικὰς ἀπόψεις τοῦ Κλάδου δ) νὰ ἐμπνέῃ πεποιθησὶν καὶ ἐμπιστοσύνην καὶ ε) νὰ εἶναι γνωστὸς ὡς ἀποδεχόμενος τὰς προδικαστικὰς ἀρχάς, τὰς ὅσας ἀσπάζεται ὁ δημοτικὸς κόσμος καὶ τὰς ὅσας διετύπωνεν εἰς ἐπανεπιμενῶνς αὐτοῦ συνειδήσεις. Ἀπέφυγε δὲ ἐπιμελῶς ἀν καὶ προκληθῆται νὰ ἀποδείξῃ ὅπως ἐπικρατοῦν δὲ εὐνοήτους λόγους. Εἰς τὰς ἀπόψεις ὅμως τῆς Ὀμοσπονδίας ἀντιτίθεντο αἱ ἀπόψεις τοῦ κατεπόμενου προσώπου τοῦ Ἰπουργοῦ τῆς Παιδείας, τὸ ὅποιον ἐνόμισεν εἶναι ἡ θέσις αὕτη ἀνήκει εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἰπουργοῦ, ἀπὸ τὸ ὅποιον καὶ πρέπει νὰ συμπληρώνεται αὕτη. Τὴν ἀρχὴν ταύτην

ἡ Διοίκησις ἐκτέλεσεν ἐπιτυχόσασα μάλιστα ἀποφασιστικῶν ἀποφάσεων πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου. Τόσον δὲ ἐχειρήσθη τὸ ζήτημα ἡ Διοίκησις ἀπὸ περιωπῆς, ὥστε μόνον εἰς αἱ ἀπόψεις τῆς δὲν ἐπεκράτησαν τελικῶς, τὸ ὅμοιον παρελήθη καὶ γέννησεν ἐπὶ τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ ὅποιον ἐφαίνετο εἶναι εἶχε χροιάν προσωπικοῦ χαρακτῆρος.

Ἐνα κεφαλαιώδες μέρος μένει ἀκόμη ἀπὸ τὰ διοικητικὰ. Τοιοῦτον δὲ εἶναι τὸ ζήτημα τῶν συμβουλίων Ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐποπικῶν τοῦ ὅποιον ἀνεκίψωμεν. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ ζήτημα τοῦτο σχετίζεται στενὰ μὲν τὸ ὅμοιον ἐκπαιδευτικῶν ζήτημα, τὸ ὅμοιον ἀνεκινήθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, διὰ τοῦτο θὰ ἐπιλήσωμεν ἐκεῖ διὰ τὸ ζήτημα αὐτό.

Γ'. Ἐκπαιδευτικὰ.

1. Ὀλίγον ἀνωτέρω ἐκθέτοντες τὰ τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως τῆς Ὀργανώσεως κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐπροσπαθήσαμεν νὰ δώσωμεν μίαν ἀντικειμενικὴν σκιαγραφίαν τῆς ἐσωτερικῆς χαλαρώσεως καὶ κακοδαιμονίας ὡς ἀποτέλεσμα παρεξηγήσεων, προσκαμίας μικροφιλοτιμιῶν, καὶ γενικωτέρων ἑλλείψεων προηγουμένης ἐπαγγελματικῆς συνειδήσεως καὶ ἐδείξαμεν πῶσον ὀλέθρια ἀποτελέσματα εἶχον ἐν γένει ἐπὶ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Κλάδου ὡς ἐνιαυτοῦ ἑαυτοῦ. Ἐν τούτοις θὰ ἐθεωρούσαμε εὐτύχημα σχεδόν, ἐν ἡ μόνῃ δυσχερίᾳ, ἡ ὅποια παρουσιάσθη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Κλάδου, ἦτο αὐτὴ μόνον ἡ ἐσωμερικὴ διαμάχη, διότι ἔσον καὶ ἀν αὕτη ἐλαττώνει τὰς μαχητικὰς μᾶς δυνάμεις, καὶ μειώνει τὴν ἀποτελεσματικότητα τῶν προσπαθειῶν μᾶς, καὶ ἀποκαρδιώνει τοὺς ὑπευθύνους διαχειριζομένους τὰ κοινὰ συμφέροντα τοῦ Κλάδου, ὅμως δὲν δύναται, τοῦλάχιστον δὲν ἐβουλήθη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος νὰ ἐκμηδενίσῃ καὶ ἐπιβίβῃ πραγματώσεως τῶν πόθων μᾶς. Ἀτυχῶς δὲν ἦτο αὕτη ἡ μόνῃ μᾶς δυσχερία.

2. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἡγήθη μίαν ὀλίγη ἀντικειμενικὴ, ἡ ὅποια ἀπὸ ἐπροσπαθήσεως ἀνεπιστήμως νὰ παρασύρῃ καὶ νὰ συστρίψῃ κάθε τι, τὸ ὅποιον οἰκοδόμησε ἡ ἀγάπη τοῦ λαϊκοῦ σχολείου καὶ ἡ φωτισμένη ἐπιστημονικὴ ἀντίληψις ἐπάνω εἰς τὸ σταθερὸν καὶ ἀγονὸν ἐκπαιδευτικὸν μᾶς ἴδιον, ὅσοις αὐτοθετῆσαι ἀπὸ ἐνα Ἰπουργόν, ὁ ὅποιος εὐτυχῶς δὲν εἶναι πλὴν τοιοῦτος, ἐπέτιχε νὰ πληθῇ ἐκεῖνο, ποῦ ἡ ἰδικὴ μᾶς πείρα καὶ ἡ ἰδικὴ μᾶς νηφάλιος καὶ ἀντικειμενικὴ ἐξέτασις δύο φορές, μίαν κατὰ τὴν Γ' καὶ ἄλλη κατὰ τὴν Ζ'. Γενικῶς Συνέλευσιν, ἐπεκύρωσεν ὡς μέτρον ἀναγκαῖον καὶ ἐπέτιχε διὰ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ λαϊκοῦ σχολείου. Ἐνοοῦμεν τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρυθμίσιν, ποῦ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχισ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς δημοτικῆς γλώσσης εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον. Ἀρκετὸν καιρὸν πρὶν ἢ ἡ σημερινὴ Διοίκησις ἀναλάβῃ τὴν καθήκοντά της, ἐπὶ ἀπὸ τὰς στήλας ὀρισμένων ἐφημερίδων μίαν πολεμικὴν ἐναντίον τῆς μεταρρυθμίσεως καὶ ὅπερ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὸ σχολικὸν ἐκεῖνο παρελθόν, ποῦ καὶ αὐτὸς ὁ Κλάδος, ὁ ἄρμοδιώτερος διὰ τὸ ἔχει γγώμην εἰς τὰ ζητήματα αὐτὰ ἐπανεπιμενῶνς κατεδίκασε. Ἄλλ' ἀπὸ τὸν περασμένον ἔτος δὲν ἐπέρας ἔδομας, δὲν ἐπέρας σχεδὸν ἡμέρα, χωρὶς νὰ χυθῇ ἀρθρον τὸ μελάνι τῆς συκοφαντίας, τῆς κορομαρφώσεως τῶν πραγμάτων, τῆς καταδημαγωγῆσεως καὶ ἀναμορφωτικῆς προσπαθείας εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν. Καὶ ἡ συνεχῆς αὕτη πολεμικὴ, ποῦ δὲν ἐγνώρισεν ἠθικὰ ὅρια κορυφωμένη εἰς τὸ περιφρονητικὸν Ἐθνικὸν συνέδριον καὶ εἰς τὴν φοβερὰν κραυγὴν ποῦ Πατριδᾶ, θρη-

σκείαι Ὀλογογένετα, ὅλα κινδυνεύουν, ἀν ἡ γλώσσα τοῦ λαοῦ μείνῃ εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν, ἐδμηκυργησῇ ὅλον αὐτὸν τὸν χρόνον μίαν ἀτμόσφαιραν ἐθλητηριασμένην, εἰς τὴν ὅποιαν ἡ Ἐκπαιδευτικὴ ζωὴ ἦτο ἀδύνατος καὶ κάθε ἀγῶνας διὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν πρόδοσιν, εἴτε ὡς ἴδρυσις καὶ προαγωγὴ σχολείων παρουσιάζετο αὕτη, εἴτε ὡς ἐπίδοσις τῆς φοιτήσεως εἰς τὰ διδασκαλεῖα, εἴτε ὡς δημοτικὴ γλώσσα εἰς τὰ σχολεῖα, εἴτε ὡς νομοσχέδιον διὰ ἀσθάνσεως μᾶς, ἀπέβαιναν ἀκαρπος.

Ὅλοι σας βέβαια παρακολουθήσατε τὴν πολεμικὴν αὕτην καὶ ἀσθάνεσθε πόσον διαφορετικὰ ἢ ἦσαν σήμερον τὰ πράγματα, χωρὶς τὰ κακὰ τῆς ἀποτελέσματα. Καὶ δὲν θὰ εἶναι ἀνάγκη ἐπομένως νὰ σας ἐπαναλάβωμεν διὰ τί εἶναι. Δι' αὐτὸ θὰ ἀρκεσθῶμεν μόνον νὰ σημειώσωμεν δύο—τρία σημεῖα, τὰ ὅποια ἔχουν κεφαλαιώδη σημασίαν καὶ ποῦ συγχρόνως δίδουν τὸ μέτρον διὰ νὰ σταθισθῇ καλὰ καὶ νὰ κριθῇ δίκαια ἡ στάσις τῆς Ὀμοσπονδίας. Ἐνθυμηθεθε βέβαια τὸ Ἐθνικὸν συνέδριον, καὶ γνωρίζετε εἰς ὅποιο ἔτος αὐτὸ ὄνομα ἐκαλύπτει μίαν ἀπὸ τῶν συγκεντρωσικῶν ὀλίγων ἀνθρώπων κατὰ τὸν δημοτικισμόν καὶ τὴν Ἐκπαιδευτικὴν μεταρρυθμίσεως. Γνωρίζετε καὶ τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ. ἦσαν τὰ γνωστά παλαιὰ ἐπιχειρήματα περὶ κινδύνου Πατριδῶς, θρησκείας, Οἰκογενείας, ποῦ ἕνα σκοπὸν ἔχουν: Πῶς νὰ ἐξεγείρουν τὰ πλήθη, πῶς νὰ ἐμπεύσουν εἰς τοὺς ὀμοσπονδικοὺς πανικοῦ ὅπερ τὸ κράτος τοῦ ὅποιου εὐκόλως νὰ καταστρίψουν, ἐκεῖνο ποῦ ἡ ψυχρὰ ἀντικειμενικὴ καὶ εἰς κρινῆς ἐρευνα ἐπιδέλλει ἀκριβῶς διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνώψωσιν τοῦ ἔθνους.

3. Ἐνθυμηθεθε ἐπίσης καὶ γνωρίσατε τὴν ἱστορίαν τῶν Μαρτυρικῶν. Ἐδῶ τὸ δασυτόχημα εἶναι εἰς τρεῖς δημοδιδασκαλοῦ, —ναί τρεῖς δημοδιδασκαλοῦ, ἔθεσαν τὸν ἑαυτὸν τους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀντιεργασίας, ἡ ὅποια κοτισμένη μετὰ τὴν περιφρόνησιν ποῦ τὴν χαρακτηρίζει γιὰ τὸ δημοδιδασκαλοῦ καὶ τὸ δημοτικὸν σχολεῖο, ἐπὶ ἕνα δασυτόχημα τοῦς ἐκπαιδευτικῶν καὶ καθηγητῶν, πιστεύουσα εἰς τὰς κατηγορίας τῆς τοῦ κῆρος καὶ τὸ θερμὸν ποῦ βέβαια δὲν μπορεῖ κατ' αὐτὸς νὰ ἐπὶ τὴν ἀπὸ τὸν δημοδιδασκαλοῦ. Ἡ ἐρευνα τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου καὶ αἱ ἀνακρίσεις τῶς ὅσας ἀνεκτεῖς μῆνας μετὰ ταῦτα ἐνηργήσαν ὁ Ἰπουργὸς τῆς Παιδείας μᾶς ἀπαλάσσει τῆς ὑπεχρέσεως νὰ ἀσθάνωμεν εἰς τὸς λεπτομερείας τοῦ ζήτηματος. Ἄλλως τὸ κανὲν δὲν διαφεύγει τὸ γεγονός εἰς οἱ τρεῖς δημοδιδασκαλοῦ ἀφίσταντες νὰ χορηγοποιήσθων ἀπὸ τὴν ἀντιεργασίαν κατὰ τὸν τρόπον ποῦ ἐχρησιμοποιήθησαν, ἐπρόδωσαν ὅλο τὸ μυστικὸν τῆς ἀναμειξίας των, τὸ ὅποιον ἦτο νὰ ρίψουν καὶ αὐτοὶ τὸν λίθον κατὰ τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως χωρὶς νὰ σκεφθῶν εἰς ὁ πλῆθος των ὀλίγους μῆνας ἐμπερίτερον ἐγκάλασε αὕτην ἀκριβῶς τὴν Ἐκπαιδευτικὴν μεταρρυθμίσιν μετὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν εἰς τὸν ὅμοιον δι' αὕτην θὰ σωθῇ καὶ τὸ λαϊκὸν σχολεῖον ἀπὸ τὸν σχολαστικισμόν καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος.

4. Δύο ἀκόμη σημεῖα ἐπιλείπομεν νὰ ἀναφέρωμεν. Τὴν μεταβολὴν εἰς τὸν ἵσμεν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου καὶ τὰς οικονομίας εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν. Καὶ ἄλλοτε ἐτόνισαμεν εἰς οἷτε ὁ μηχανισμὸς τῆς λειτουργίας τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, οἷτε ὁ τρόπος τῆς συγκροτήσεως τοῦ μᾶς ἰκανοποιῶν. Ἡ δὲ ἀποφῆς μᾶς δὲν ἀπορρᾶ τὴν μεταρρυθμίσιν τοῦ Ἐκπ. Συμβουλίου εἶναι εἰς τὸν Κλάδος πρέπει νὰ λάβῃ μέρος εἰς αὐτὸ

δπως και εις όλα' τα κατώτερα συμβούλια δι' αναλόγου αριθμού αντιπροσώπων του, οπ' αυτού του κλάδου εκλεγόμενων. Και επίσης όπως τα συμβούλια ταυτα χειραφετημένα από κάθε πολιτική επίδραση αποταλούν πραγματικώς στοιχεία άποκεντρώσεως. Σύμφωνα με τας αρχάς ταύτας η Διοίκησης της Όμοσπονδίας διεμαρτυρήθη προς τον ύπουργόν Τσιριμώκον, όταν κατήγγησε την άποκεντρωτικήν απόστασιν του Συμβουλίου, με το γνωστόν διάταγμα του Veto και επέτυχεν να εξαίρεθον αι υποθέσεις αι άφορώσαι τους δημοδιδασκάλους. Σύμφωνα με τας αυτας αρχάς η Διοίκησης της Όμοσπονδίας επέδιδε και προς τον ύπουργόν Λιθαθινόπουλον τα από 9 Ιανουαρίου και 28 Φεβρουαρίου ύπομνήματά της, οτε ούτος μεταρρύθμιζε το Έκπαιδευτικόν συμβούλιον, διότι ενόμιζεν ότι η γνώμη του Κλάδου θα έπρεπε να άκουσθῃ, έστω και αν δεν άπρόκειτο να εισακουσθῃ. Εις τα ύπομνήματα αυτα έτουρίζετο ότι οιαδήποτε μεταρρύθμισις εις το διοικητικόν σύστημα της Έκπαιδεύσεως, η όποια δεν θα έτεινε εις το να καταστήσῃ αυτό δημοκρατικώτερον, εις τόν να φέρῃ αυτό εις πραγματικήν έκαφην με το σχολείον και με τους λειτουργούς του, θα απέβαινε εις βλάβην της Παιδείας, βλάβην δια την όποιαν βεβαίως δεν θα ήτο ύπεύθυνος ο διδασκαλικός κόσμος, ο όποιος είχε το θάρρος και την ειλικρινειαν να διατυπώσῃ την γνώμην του κατά της καταργήσεως κάθε ίχνους άποκεντρώσεως του θεσμού τούτου.

5. Όλίγα έχομενα προσθέσωμεν και δια τας οικονομίας εις την Έκπαιδευσιν. Θέσας φανή ίσως παράδοξον πως αι οικονομίαι εις την εκπαιδευσιν, χαρακτηρίζονται, ως μέρος της αντιεμπειρευτικής πολεμικής. Αλλά θα έννοήσετε πολύ εύκολα ποίαν θέσιν έχει το ζήτημα « τ ω ν ο ι κ ο ν ο μ ι α ν ε ι ς τ η ν έ κ π α ι δ ε υ σ ι ν » μέσα εις την γενικήν κατά της Έκπαιδευτικής μεταρρυθμίσεως πολεμικήν, αν αναλογισθῃτε ότι η συζήτηση δια τας οικονομίας εις την εκπαιδευσιν αρχίσασα άκόμη από τα τέλη του 1924 (όπότε ο κ. Εδδαξίας ως πρόεδρος της έπιτροπής των οικονομικών έδημοσίευσεν, λησμονών τας άλλας ύπηρεσίας του Κράτους, άνακοινωθέντα δια να άποδείξῃ πόσον ταραχώδως έχουν εξικιωθῆ τα έξοδα της Έκπαιδεύσεως εν σχέσει με εκείνα του 1914 και πόσον άδικαιολόγητος έπομένως ήτο η άρνησις των άρμόδιων ύπηρεσιών εις την έποχὴν εκείνην κατά την γνώμην του δια να επαρμόσουν τας οικονομίας που έπρότεινε), άπησχόλησε την κοινήν γνώμην εσον δὲν την άπησχόλησεν η συζήτησις δια τας οικονομίας και εις τα δέκα έλλα Ίπουργεία μαζί. Το δὲ έτι παραδοξότερον είναι ότι ο μέγας αύτός σάλος περί οικονομικών έγείρεται γύρω από εκείνην την ύπηρεσίαν που κατά κοινήν όμολογίαν Πολιτικών, Τύπου, Έκπαιδευτικών, εύρισκεται εις: κατάστασιν άξιοθρήνητον άκριβώς ένεκα της: άλλειψσεως οικονομικών μέσων. Δι' την ύπηρεσίαν εκείνην, η όποια είτε ως Κρατική λειτουργία, είτε ως ύπαλληλία κατέχει το ρεκόρ της άδικίας. Τὸ παράδοξον όμως: έξηγγείται εκ τούτου, ότι την συζήτησιν αυτήν δὲν την έγέννησεν η άνοικτατος σκατάλη εις την Έκπαιδευσιν, αλλά το πνεύμα εκείνο, το όπολον δὲν άνέχεται την δημιουργίαν αλληθινού λαϊκού σχολείου, το όπολον θεωρεῖ την Έκπαιδευσιν περισσότερον ελθος πολιτείας παρά άνάγκης δια τόν λαόν, και το όπολον είναι άσυμβίβιστον με κάθε προοδευτικήν τάσιν μέσα εις την Έκπαιδευσιν. Το ίδιον εκείνο πνεύμα που από άλλην άποψιν έπολέμησε με

τας άγορεύσεις του Έθνικοϋ συνεδρίου, μετ' ους λιβέλλους κατά του Μαρασλείου και της Παιδαγωγικής Ακαδημίας, με την ψευδή παράστασιν του περιεχομένου των διδακτικών βιβλίων, με την έπίθεσιν εναντίον της εκπαιδευτικής μεταρρυθμίσεως, με την άρνησιν εις τόν Κλάδον να έχῃ γνώμην εις τα εκπαιδευτικά ζητήματα, έπειδή γνωρίζει πως η γνώμη του αυτή δηγημένη από την πείρα του είναι άντίθετη με το αντίδραστικόν αυτό πνεύμα.

Μέσα λοιπόν από αυτό το πνεύμα επέγγασαν ιδέαι— άλλαι έγκαταλειφθείσαι, άλλαι έπιβληθείσαι,— της μη έγκρίσεως προαγωγών σχολείων, του μη διορισμού νέων δασκάλων, της καταργήσεως πάσης μεταεκπαιδεύσεως, της λαττώσεως των περιφερειών, της καταργήσεως των βοηθών έπιθεωρητών, της καταργήσεως των τεχνικών μαθημάτων και της τεχνικής εκπαιδεύσεως που άποταλούν το Α δια την εφαρμογήν της διαλαουμένης « έρχῆς της έργασίας, του ύπερδιορισμού των σχολείων κατά ένα διδάσκαλον, της καταργήσεως σχολείων, της καταργήσεως των Παιδαγωγικών συνεδρίων, τα όποια δια τόν κλάδον άποταλούν η όφελουον να άποταλοῦν το έργαστήριον, που καταργάζεται η ίδια μας πείρα, της αύξήσεως των ώρων έργασίας εις το δημ. σχολείον, των διαρκών τέλους παρελκώσεων και αναβολών της διευθετήσεως του ζητήματος της διαδοθμίσεώς μας, δηλαδή αὐ το ο, τ ο δ ο κ ο ι ο ν ο ν ο μ ά ζ ε τ α ι « ο ι κ ο ν ο μ ι α ι ε ι ς τ η ν έ κ π α ι δ ε υ σ ι ν ».

Και δια τόν λόγον αυτών άκριβώς διότι πόλεμος κατά της εκπαιδευτικής μεταρρυθμίσεως και προσάθεται δια την ίσοσκελίσειν του προϋπολογισμού εις βάρος της Δημ. εκπαιδεύσεως πηγάζουν από το ίδιον πνεύμα, από την αυτήν αντιεμπειρευτικήν διάθεσιν, δι' αυτό ούτε η μία ούτε η άλλη εύρισκαν θέσιν εις την σέψιν του ύπουργείου της Παιδείας, έπ' όσον προέτταντο αυτού ύπουργοί όπως ο κ. Τσιριμώκος και ο Ρούφος, οι όποιοι άντίθετοι ίσως μεταξύ των επί του πολιτικού πεδίου, είναι όμως πλησιέστεροι και οι δύο εις τας άντιλήψεις του κλάδου μας, και τας εκπαιδευτικάς και τας οικονομικάς. Και ούτως έξηγγείται πως ο διάδοχος των ο κ. Λιθαθινόπουλος όστις ήτο ο φραγός του άντεκπαιδευτικού πνεύματος περί του όπολου όμιλοῦμεν παραλαβών από τας χείρας του κ. Ρούφου έτοιμον το νομοσχέδιον της διαδοθμίσεως άφησε να παρέλθουν τέσσαρες δλόκληροι μήνες άκαρποι, διότι φυσικά δὲν ήμπορούσε να συμβιβάσῃ το μέτρον αυτό προς τας έπιθέσεις αι όκοιαι του ύπγγόρουσιν τὰ γνωστά κατά της εκπαιδευτικής μεταρρυθμίσεως και της εφαρμογής οικονομικών μέτρων.

6. Έμπρός εις την κατάστασιν αυτήν ποιά στάσις επέβάλλετο στην Όμοσπονδία και στη Διοίκησή της; Έμπρός εις την προσάθεσιν αυτήν να σπρωχθῆ χρόνια και δεκαετίας το δημοτικό σχολείο πίσω και να εκμηδενισθῆ ελη εκείνη η έργασία που, άφου το έξεκόλλησε από το μεσαίωνα του, άφου το έλευθέρωσε από το σχολαστικισμό και την τυφλή ύποτελεία του προς τη Μέση εκπαιδευτικήν έδινε σιγά-σιγά τα μέσα να αυτοδημιουργηθῆ και να ύψωθῆ σὲ αληθινήν διοίκησή μας; Έμπρός εις την καθόδρισιν και την κατασκευοφάντησιν και το διασυρμό και την παραμόρφωσιν των ιδεών του λαϊκού σχολείου, που ο Κλάδος μας άνόψωσε σὲ ιδανικό του με τις γνωστές σὲ όλους άποφάσεις, και κατέστησεν σκοπός της ώργανωμένης του

δράσεως, ποιό ήσαν το καθήκον εκείνων που είχαν ταχθῆ δόηγοι των άγώνων του; Και όταν η Διοίκησις της Όμοσπονδίας μας έβλεπε την αντιεμπειρευτικήν αυτή πολεμικήν να πέρνει στο πρόσωπον εις ούπουργοῦ την άναγκαία δύναμη γιά να γκρεμισθῆ, τι τα τελευταία χρόνια εδημιουργήθηκε, και να άποσυνθέτῃ το διοικητικό μηχανισμό της εκπαιδεύσεως, και να εφαρμόζῃ τις περιφημίες της οικονομίας και να καταργηθῆ από τα δημοτικά σχολεία το φυσικο ὄργανο της άγωγής, τη μητρική γλώσσα, τι έπρεπε να πράξῃ η Διοίκησις του κλάδου;

Η Διοίκησις τρία πράγματα ήμπορούσε να κάμῃ. Η να συνταχθῆ με τους έχθρους του λαϊκού σχολείου και να βάλῃ και αυτή λίθους κατά της εκπαιδευτικής μεταρρυθμίσεως. Η να σιωπήσῃ και να κάμῃ τὴν πάσια. Η με το θάρρος και την αυταπαρνησιν που της ένέπνεεν η ειλικρινής της άπόφασις να μη άφήσῃ ούτε τα συμπερόντα του λαϊκού σχολείου ούτε τας αρχάς του κλάδου έκθετα εις τας λοιπώνας και συκοφαντίας η εις τα έπιζήμια μέτρα που το άντιλαϊκό πνεύμα των συμβούλων του κ. Λιθαθινόπουλου εύνοούσε και ένέπνεε.

Δι' εκείνους οι όποιοι την άπόφασή τους θα έξαρτούσαν από προσωπικές γνώμες, συμπάθειες και αντιπάθειες, βλοιοι όδρόμοι ήσαν και δυνατόι και εύκολοι. Και εις την φαντασίαν πολλών την εύκολαν αυτήν ηύξανε το γεγονός του έκκρημοντος νομοσχεδίου της διαδοθμίσεως. Μάλιστα κάποιον αυτόκλητο σύμβουλον—διότι δὲν έλειψαν και αυτοί— εύρισκαν ότι οὐδ' έπί στιγμὴν ήμπορούσε μία Διοίκησις νάμυριβλή γιά το δρόμον που ώρειλε νάκοιουθήσῃ, όταν είχαν εις χείρας της ένα νομοσχέδιον, του όπολου έπιζήμει την δημοσίευσιν. Και η γνώμη των ήτο ότι η Διοίκησις της Όμοσπονδίας άλλο δὲν είχε να κάμῃ παρά να άκολουθῆ τυφλά και άβουλα τὰ έκάστοτε ρεύματα και όχι μόνον αυτή, αλλά και ο κλάδος δλόκληρος, εις τόν όποτον ήρνήθησαν και αυτοί το δικαίωμα να έχῃ γνώμην εις τα εκπαιδευτικά ζητήματα. Κατ' αυτούς η Όμοσπονδία ώρειλε να εδρεθῆ παρά το πλευρόν των έχθρων των εκπαιδευτικών μας ιδανικών, η τοῦλάχιστον να σιωπῆ διότι με αυτών τόν τρόπον θα έκέρδιζε το νομοσχέδιον. Αλλά ειςε λοιπόν αι αρχαι και αι πεποιθήσεις ενός δλοκλήρου κλάδου τόσοσ πανηγυρικώς και επανειλημμένως διακηρυχθεσαι φορέματα που μπορεί κανείς νάλλάξῃ— η και να σιγῆ κατά τόν άνεμον που φυσᾷ; Η μέτρον τόσοσ ριζικά προαγωγικόν της λαϊκής Έκπαιδεύσεως, όπως άδιστάτως πιστεύομεν ότι είναι η διαδοθμίσις μας, ήμπορεί ποτέ ένας ύπουργός να το εῶτη χαριστικώς η να το άρνηθῆ, έπειδή εύρίσκειται εν διαφανεία με τους δημοδιδασκάλους της χώρας του επί ενός άλλου θέματος της Έκπαιδευτικής πολιτικής, να το χειρισθῆ δηλαδή ως είδος προσωπικού ρουσφετιού;

Η Διοίκησις της Όμοσπονδίας γνωρίζει πολύ καλά πόσην μεγάλην σημασίαν έχει δια τόν Κλάδον μας η διαδοθμίσις του. Γνωρίζει εις ποίαν οικονομικήν στενωποραν εύρίσκειται αυτός σήμερον και έπομένως έννοει πολύ καλά πόσον έπείγει η λύσις του οικονομικού ζητήματος. Αλλά επίσης γνωρίζει και κάτι άλλο. Γνωρίζει ότι η λύσις η ριζική του οικονομικού ζητήματος 12 χιλιάδων δημοδιδασκάλων, η όποια θα έδραζε αυτών τόν κόσμον από την σημερινήν ταπεινωτικήν θέσιν του δὲν ήμπορεί να πραγματοποιηθῆ την στιγμὴν που τείνουσιν να επικρατήσουσιν περί δημοτικής εκπαιδεύσεως και λαϊκού

σχολείου ιδέαι, αι οποια προορίζονται να τὸ ὀπισθοδρομήσουν. Διὰ τὴν Διοικήσιν ἢ ἀνύψωσιν τοῦ δασκάλου καὶ ἢ ἀνύψωσιν τοῦ σχολείου τοῦ εἶναι δύο πράγματα ἐντελῶς ἀλληλένδετα καὶ ἐντελῶς παράλληλα, πού τὸ ἓνα δὲν δύναται νὰ ἐνοηθῆ χωρὶς τὸ ἄλλο. Ὅταν εἰς τὸ κεφάλι ἐνὸς Ἰπουργοῦ ὑπάρχει ἡ ἰδέα νὰ ἀπαίρῃται ἀπὸ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἐκεῖνο τὸ στοιχεῖον, πού τὸ ξεχωρίζεται καὶ ἱστορικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ ἀπὸ κάθε ἄλλο σχολεῖο, ἦτοι τὴ μητρικὴ γλῶσσα, ἔταν σὲ κεφάλι ἐνὸς Ἰπουργοῦ ὑπάρχει ἡ ἰδέα νὰ ἀπαίρῃται ἀπὸ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἐκεῖνο τὸ στοιχεῖον, πού τὸ λίγο ψυμὶ πού διατίθεται γιὰ τὴ ζωὴ τῆς Δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἓνα ἀρκετὸ κομμάτι γιὰ νὰ θρῆψῃ ἄλλας ὑπηρεσίας, δὲν χωρεῖ ἡ ἰδέα τῆς ἀποδόσεως εἰς τὸν δημοδιδάσκαλον δικαιοσύνης. Τὸ ἀντιθετὸν θὰ ἀποτελοῦσε μιαν ἀκατανόητον ἀντίφασιν.

Οὕτω ἡ Διοίκησις τῆς Ὀμοσπονδίας ἔταν εὐρέθῃ μπροστά εἰς τὸ ἀντικειμενικὸ αὐτὸ πνεῦμα ἀνελήφθη ἔτι αὐτὸ ἀκριβῶς ἐπικρατοῦν, δὲ ἀποβῆ τὸ μεγαλύτερον, τὸ πλεόν ἀνυπερβλήτων ἐμπόδιον διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Κλάδου. Καὶ ἡ συναίσθησις τῆς εἰς ἔχει ἓνα νομοσχέδιον διαβαθμίσεως ὑπὸ καταρικῶν ὑπῆρξε τὸ κυριώτερον ἐλατήριον πού τὴν ὑποκρῶνε νὰ μὴ σιωπήσῃ, ἀλλὰ νὰ πολεμήσῃ μὲ τὰ μέσα πού τῆς ἔδιδε ἡ διδασκαλικὴ τῆς πετρα καὶ μὲ τὸ κῶρος πού ἀντολοῦσε ἀπὸ τῶς ἐπισήμους ἀποφάσεις τοῦ Κλάδου τῆς Γ' καὶ τῆς Ζ' συνελύσεως μὲ ἀρθρογραφίαν μὲ ὑπομνήματα, μὲ κάθε εἶδους διαφανισμὸν ὑπὲρ τοῦ προγράμματος τῆς Ὀργανώσεώς μας. Ὑπὸ τὸ πρῶμα τῶν ἀντιλήψεων αὐτῶν εἶδε καὶ ἔκρινε καὶ τὸ Ἐθνικὸν συνέδριον καὶ τὰ Μαρασιατικὰ καὶ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ Ἰπουργοῦ Λιθαθινοπούλου εἰς τὴν ἀποσύνθεσιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου καὶ τὰς κωλυσιεργίας διὰ τὸ νομοσχέδιον καὶ τὰς οἰκονομίας εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν.

Τὸ θάρρος, ἡ παρρησία, καὶ αἱ ἀληθῆσαι τοῦ ὑπομνήματος μας ἔφερον τὰ ἀποτελέσματά τους, διότι ἀνεχαίτισαν τὴν πρώτην ὁρμὴν καὶ ἐδόθη καιρὸς νὰ μελετηθῆ τὸ πρᾶγμα ψυχραϊμότερον. Περιώρισαν δὲ ἀργότερον τὰς οἰκονομίας εἰς τὰς ἀπολύτως ἀνοδύνας τοιαύτας. Καὶ ναὶ μὲν δὲν ἔγινε καμμία ἔδρασις ἢ προαγωγὴ σχολείου, ἐπὶ ῥολάδα μὲν ὡς α) τὴν κατάργησιν τῶν ἐχόντων ὀλίγους μαθητὰς καὶ τὸν ὑπαδικοσμὸν τῶν, β) τὴν ἐλάττωσιν ἢ ἀπόσπασιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν πολιταζῶν, γ) τὴν κατάργησιν τῶν διδασκαλείων, δ) τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἀνακληρωτῶν καὶ ε) τὸν περιορισμὸν τῶν Ἐκπ. Περιφερειῶν. Τὴν ἑπομένην ἡμέραν τὴν ὁ ἀγὼν ἦτο τραχὺς, διότι ἤρχοντο καὶ «ἐξ οἰκείων τὰ δέλη» ἀπὸ τοὺς κοπιωμένους διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Κλάδου!

Ἐνεκα τούτου ἄρχισε ἀπὸ τότε διαφωτιστικὸς ἀγὼν μὲ ἀρθρογραφίαν καὶ ἐγκυκλίους, εἰς τὴν ὅποιαν τονίζεται ὅτι ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τοῦ λαϊκοῦ σχολείου εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ καθαρνοουσιανισμοῦ.

Τέλος δέλεουσα ἡ Διοίκησις εἰς μελετᾶται ἢ ἐπαναφορὰ τοῦ καθαρνοουσιανισμοῦ σὲ δημοτικὸν σχολεῖον ἐξέδωσε τὸ τελευταῖον ὑπόμνημά τῆς διὰ τὴν γλῶσσαν τῶν ἀναγνωστικῶν, διὰ τοῦ ὁποῦ ζητεῖται ὅχι μόνον νὰ παραμεινῇ ἡ γλῶσσα εἰς τὰς 4 τάξεις, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκτεταθῇ αὐτὴ εἰς ὅσας, τὸ δὲ σχολεῖον νὰ εἶναι ἐνιαῖον καὶ ἐξατάξιον.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὸ 12μηνον διάστημα ἀπὸ τῶς ἐπιδοθείσας διαμαρτυρίας κατηντήσαμεν διαμαρτυρούμενοι. Ἄν δὲν κατορθώσαμεν δι' αὐτῶν νὰ ἐπιτευχθῇ τι θετικόν, ὅμως εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὅποιαν ἔγινε ἀπέπειρα νὰ ἀναβίωσῃ ἢ

ἀντίδρασις ἐπετύχαμεν νὰ συγκρατηθῇ ἡ ὑπάρχουσα κατάστασις. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ γαγκάσθημεν μὲ ἄλλους νὰ διαφωνήσωμεν καὶ ἄλλους νὰ μὴ ἐδ-χαριστήσωμεν. Τοῦτο ὅμως δὲν ἀπηγόρευσε κανεὶς προσωπικὸς λόγος, παρὰ μόνον τὸ συμφέρον καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ Κλάδου, τὰ ὅποια εἶναι συνυφασμένα μὲ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ λαϊκοῦ σχολείου. Παρ' ὅσας δὲ τὰς συκοφαντίας καὶ τὰς προσωπικὰς ἐπιθέσεις δὲν ἀκράφθημεν, ἀλλ' ἔχοντας ἐπίγνωσιν τοῦ καθήκοντος ἐκρατήσαμεν τὴν προγραμματικὴν σημαίαν τοῦ Κλάδου ὑψηλὰ ὡς ἐμπέκει εἰς ἀνθρώπους ἔχοντας συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος τῶν.

Συνάδελφοι, ἡ τελευταία λέξις διὰ τὴν τύχην τοῦ δημοτικοῦ σχολείου δὲν εἰπώθηκε, αἱ γλωσσικαὶ ἀντιλήψεις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Δημοκρατίας ἀποτελοῦν καλὸν ὀλιγόν διὰ τὸ μέλλον.

Δ'. Οἰκονομικά.

Τὰ ζητήματα ταῦτα εἶναι δύο: ὁ διπλοῦς χρόνος ὑπηρεσίας τῶν Ν. χωρῶν καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς διαβαθμίσεως.

Ὁ Διπλοῦς Χρόνος. Εἶναι γνωστὰ αἱ συνθήκαι γενικῶς καὶ ἰδίως αἱ τῆς δημο. Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰς Νέας Χώρας. Ἄ β ἴν γνῶσιν τούτων ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἔδωκεν ἐντολήν ὅπως ὁ χρόνος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ ὑπηρετούντων λογιζέται εἰς τὸ διπλόσιον.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας κατήρτισε σχέδιον νόμου καὶ ὑπέβαλε εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν, τὸ ὅποιον συνεχνεύθη μὲ ἕτερον τὸ ὅποιον ἔχεν ὑποβάλλῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας εἰς ἓν νέον. Μὲ τὸ νέον ὅμως σχέδιον ἔμεναν ἔξω τοῦ ἐυεργετήματος οἱ δημόιοι. Ἡ Ὀμοσπονδία ἔνεκα τούτου παρουσιάσθη εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν. Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς παρουσιάσεως τῆς ἡτο νὰ ἐκδοθῇ Ν. Δ. δι' οὗ ὁ χρόνος τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ ὑπηρετούντος διδασκτικοῦ προσωπικοῦ ἐλογίζετο διὰ τὴν προαγῆσιν καὶ τὴν σύνταξιν ἐπὶ πλεόν εἰς τὸ ἡμισυ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τοῦ 1913. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἐπιθεωρηταὶ ἔδιδον τὴν ἐρμηνείαν ὅτι οἱ δημοδίοιοι δὲν δικαιούται ἀξήσεως μισθοῦ ὡς μὴ ἔχοντες ῥαθμούς, ἡ Ὀμοσπονδία παρουσιάσθη μὲ τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ἀναγεννήσεως κ. Μίγγον ἐκ γένου ἄρμοδιος (7 Αὐγούστου) ἐξέθεσε τὰς ἀπόψεις τῆς. Βραδύτερον δὲ ἐπειδὴ δὲν ἐλαφραίνετο κανὲν μέτρον ὑπέβαλε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ὑπόμνημα θίγουσα τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος καὶ ζητοῦσα τὴν ἐπέκτασιν τοῦ μέτρου καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν γενικῶς τῶν Ν. Χωρῶν.

Τὸ κρατοῦν ὅμως πνεῦμα τῶν οἰκονομῶν ἐματαίωσε τὸ μέτρον τοῦτο. Καὶ ἤδη διὰ Συντακτικῆς ἀποφάσεως ἐκανονίσθη τὸ ζήτημα τοῦτο ὁμοιομόρφως δι' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους.

1. Ἡ διαβάθμισις ἢ Ὀργανικὴ διασφύθμισις. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅταν ἀνέλαβεν ἡ Διοίκησις τὸ ζήτημα τοιούτον ὅχι μόνον δὲν ὑφίστατο, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ὁ Κλάδος εἶχε τὴν ἀδιαφορίαν τῆς Πολιτείας, ἂν μὴ τὴν ἐχθρότητα. Ἡ Διοίκησις ἔνεκα τούτου εἶχε νὰ διεξαγάγῃ ἀγῶνα διὰ νὰ μεταβάλῃ ταύτην καὶ νὰ καλλιεργήσῃ τὸ ἔδαφος. Θὰ ἐπεριόρτευσεν ἴσως μακρὸς λόγος ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Διοικήσεως ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι ἀνάγκη νὰ σχηματισθῇ ὁ Κλάδος μιαν σαφῆ ἰδέαν τοῦ ὅτι ἡ ἐργασία διὰ νὰ γίνῃ ἓνα νομοσχέδιον δὲν εἶναι τὸ γράψιμό του καὶ ἡ δημοσιεύσις του, ἀλλὰ αἱ δυσχέρειαι, αἱ

δυνήσεις καὶ ἀντιρρήσεις πού παρεμβάλλονται μέχρις ὅτου μία ἀπόφασις τῆς Ὀμοσπονδίας διατυπωθῇ εἰς νομοσχέδιον ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους, καὶ ἡ ἐνέργεια πού χρειάζεται διὰ νὰ ἐξουδετερῶσῃ αὐτὸς, ἐπειδὴ λέγομεν εἶναι ἀνάγκη νὰ σχηματισθῇ ὁ Κλάδος σαφῆ ἰδέαν τούτων, διότι ἐξ αὐτοῦ ἐλπίζομεν νὰ ἀντλήσωμεν πολὺτιμα διδάγματα διὰ τὸ μέλλον, παρακαλῶ νὰ μὴς ἐπιτραπῇ νὰ ἐμυθώσωμεν ἐκτενέστερον ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τῶν ἐνεργειῶν τῆς Διοικήσεως. Θὰ ἐνθυμείσθε, νομίζομεν, ὅτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς προκατόχου Διοικήσεως τῆς Ὀμοσπονδίας εἶχε συντάξει ἓνα νομοσχέδιον, τὸ ὅποιον ἱκανοποιῶσε ὅλας γενικῶς τὰς κατηγορίας τοῦ Κλάδου, τὸ ὅποιον ὅμως ἀπωλέσθη, ἂν δὲν μὴς ἀπατῆ ἡ μνήμη, ἔως ὅτου φθάσῃ εἰς τὸ Γεν. Λογιστήριον. Ἡ Ὀμοσπονδία ἐξήτει πληροφορίας περὶ αὐτοῦ καὶ ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργοῦ δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ πληροφορηθῇ τὸν Κλάδον διὰ τὴν τύχην τοῦ νομοσχεδίου. Καὶ ἡ Ὀμοσπονδία μάτην ἀνεζήτη τα ἴχνη του εἰς τὰς οἰκονομικὰς ὑπηρεσίας. Ἡ Κυβερνήσις Μιχαλακοπούλου εἰς τὴν ὅποιαν ἔχεν ἀποτανθῇ ἢ τότε διοικήσις μας οὐδὲ νὰ δεχθῆ αὐτὴν εἰς ἀκρόασιν ἤθελε, καίτοι ἐπανελθιμῶς ἐξήτει τοιαύτην. Διὰ τοῦτο ἡ Διοίκησις καθῶς καὶ ὁ Κλάδος εἶχε ἐγκαταλείψει τὴν ἰδέαν τῆς πραγματικοποιήσεως τοῦ νομοσχεδίου, πεισθεὶς ὅτι ἦτο ἀδύνατον. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς συνήλθεν ἡ Ζ' συνέλευσις καὶ ἔλαβε τὰς ἐπι τοῦ οἰκονομικοῦ ἀποφάσεις τῆς, τὰς ὅποιαις ἡ σημερινὴ διοίκησις ἔδωκεν ἐν περιλήψει εἰς τὴν κυβερνήσιν Μιχαλακοπούλου χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τύχουν προσοχῆς.

Πρὸ τῆς τούτης καταστάσεως ἡ Διοίκησις τῆς Ὀμοσπονδίας ἀεφθέτιστα κατέστρωσε σχέδιον ἐνεργειῶν ὅπως προπαρασκευάσῃ τὴν Κυβερνήσιν νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ἀπόψεις τῆς, τὸ ὅποιον συνέστατο ἀπ' ἐνὸς μὲν νὰ σραφῆ εἰς τὸν τύπον μὲ δρθρογραφίαν, ἀπ' ἑτέρου δὲ νὰ διαφωτίσῃ πρόσωπα ἔχοντα κύρος καὶ θέσιν εἰς τὴν κυβερνήσιν Μιχαλακοπούλου, δυνάμενα νὰ ἀκηροῦν ἐπιρροὴν καὶ νὰ προαγάγουν τὸ ζήτημα εἰς αὐτήν.

2. Οὕτω τὸν Μάιον, ἐπεσκέφθημεν τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν κ. Γόντικαν, κατέχοντα τὸ ζήτημα, καὶ ἔχοντα κύρος γνώμης εἰς τὴν κυβερνήσιν Μιχαλακοπούλου. Αἱ ἀντιρρήσεις του τότε ἐνθυμοῦμαι ἴσαν ἡ ποιοτικὴ σύνθεσις τοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν ὑπαγωγὴν μας εἰς τὸν 2494 καὶ ἡ ἔλλειψις χρημάτων κίν-τα; ἀφοῦ ἀνετύξαμεν τὰς ἀπόψεις μας ὑπεσχέθη νὰ μὴς βοηθήσῃ. Συγχρόνως ἡ Διοίκησις ἐστράφη εἰς τὸν καθημερινὸν τύπον μὲ συχνὴν δρθρογραφίαν, σχόλια, κρίσεις, χρονογραφήματα καὶ κύρια ἄρθρα. Πῶσαν δὲ εὐκαιρίαν γενικῶς ἐπέζητε ὅπως χρησιμοποιήσῃ ταύτην. Τὸ νομοσχέδιον τῆς ἀξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν προσωπῶν, ἦτο μία εὐκαιρία τῆς ὅποιαις ἐπωρλήθη καὶ συνέταξεν ὑπόμνημα τονίζουσα ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ πρόκλησιν τοῦ Κλάδου, ὁ ὅποιος ἔχει τὴν ἀνάγκην οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως. Ὁ κ. Μανέτας τότε παρ' ὄλην τὴν προθυμίαν του, εὐρίσκειτο εἰς ἀδυναμίαν νὰ μὴς βοηθήσῃ. Εὐκαιρία ἐπίσης ἐδόθη νὰ ἀνακηρῶσωμεν τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ Κλάδου εἰς Θεσσαλονικὴν ἐνώπιον συγκεντρώσεως τῶν λειτουργῶν τῆς Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Εἰς τὴν συγκέντρωσιν ἐκείνην εἰς τὴν ὅποιαν παρίστατο καὶ ὁ Γενικὸς Διοικητὴς ἀνέπτυξεν ὁ Πρόεδρος τῆς Ὀμοσπονδίας τὰς ἀπόψεις τοῦ Κλάδου ἐπὶ τῆς Ἐκπαι-

δευτικής καταστάσεως. Τοῦτο ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ συναντηθῇ καὶ ἰδιαιτέρως μὲ τὸν κ. Κανονὸν καὶ νὰ τοῖσι τὰς ἀπόψεις καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κλάδου. Μετὰ τὴν ἐκ Φλωρίνης ἐπάνοδόν του συνητηθῆ ἄλλιν μὲ αὐτὸν καὶ ἔλαβε τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀμερίστου συνδρομῆς του εἰς τὴν Κυβέρνησιν μάλιστα ἤθελεν ἐμφανισθῆ τὸ ζήτημα. Ὑπέδειξε δὲ ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀνακινήθῃ ἀμέσως τὸ ζήτημα. Διὰ τοῦτο μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Προέδρου τῆς Ὀμοσπονδίας εἰς Ἀθήνας ἐπεδόθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὸ ὑπόμνημα τῆς Ὀμοσπονδίας. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀνελάμβανε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ὁ κ. Παγιδίης, ὅστις κατ' ἀρχὰς ἀπηξίωσε καὶ νὰ ἀκούσῃ τοιοῦτον ζήτημα. Κατόπιν ὅμως τῆς ἐπιμονῆς μας προσέβη εἰς δηλώσεις ἐπ' αὐτοῦ. (Ἔστια καὶ Ἐλευθερος Λόγος). Κατὰ ταύτας ὑπέχετο κατὰ τὴν ἐκανάλησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς νὰ φέρῃ τοῦτο ἐνώπιον αὐτῆς. Μετ' ὀλίγας ὅμως ἡμέρας ἐπακολουθεῖ ἡ ἀνατροπὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ καθόδος τοῦ Γεν. Διοικητοῦ δὲν ὠφέλησε. Τῆς ἐπιλοπίσεως μεταβολῆς ἐποφελουμένη ἡ Διοίκησις τῆς Ὀμοσπονδίας ἔσπευσε νὰ θέσῃ τὸ ζήτημα ἐνώπιον τῆς νέας Κυβερνήσεως, κατὰ δὲ τὴν μεταβάσιν τοῦ κ. Παγιδίου εἰς Θεσ/κην ἡ Διοίκησις ἔδωσε σχετικὰ ὁδηγίαν εἰς τὸν σύνδεσμον «Ἀναγεννησις» διὰ νὰ ἐνεργήσῃ παρ' αὐτοῦ. Ἐκτοτε λόγῳ τῶν σκηνῶν μεταβάσεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἐκεῖ, ἡ Διοίκησις εὐρίσκειτο εἰς συνεχῆ ἐπαφὴν μὲ τὸν σύνδεσμον διὰ νὰ κατευθύνῃ ἀποτελεσματικὰ τὰς ἐνεργείας του. Συνεπεία ὄλων τούτων τῶν ἐνεργειῶν καὶ ἄλλων τὰς ὁποίας προῦκάλεισεν ἡ Διοίκησις καὶ διὰ τῶν στρατιωτικῶν παραγόντων μὲ τοὺς ὁποίους ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν, καὶ κατόπιν τῆς παρουσιάσεώς της, ἐπηκουούθησαν αἱ γνωσταὶ δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἐν Θεσ/κῇ καὶ ἐν Ἀθήναις. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ Διοίκησις ἐπισκέφθη καὶ τὸν Ὑπουργὸν κ. Χατζηκυριακοῦ, ὁ ὁποῖος λόγῳ τῆς βραχείας διαμονῆς του εἰς τὸ Ὑπουργεῖον δὲν ἐκρόφθησεν νὰ ἐπιληφθῆ τοῦ ζητήματος. (Ἀναφέροντες τοῦτο, διότι ἀνεγράφησαν αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀρχετὰ ψευδολογήματα). Αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν συνδέσμων νὰ ἐπιταχύνουν τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος συνετέλεσαν ὥστε νὰ ἔλθουν ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Θεσ/κῆς καὶ Καβάλλας κατὰ τὸν Αὐγουστον ἐδῶ, καὶ νὰ παρουσιασθῇ ἡ Διοίκησις ἄλλιν εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐδήλωσεν ὅτι διώρισεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἄνθρωπον γνωστὴν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κλάδου καὶ τῆς Ἐκπαίδευσσεως εἰς τὸν ὁποῖον τοῦ λοιποῦ πρέκει νὰ ἀποτευνώμεθα.

Εἰς τὸν κ. Τσιριμῶνον ἐδώσαμεν ἐκ νέου τὰς ἀποφάσεις τοῦ Κλάδου καὶ τὸν ἐπισκέφθημεν ἐπανειλημμένως διὰ νὰ προβῇ εἰς δηλώσεις. Ἀλλὰ καὶ μετὰ ταύτας πολλὰς δυσκολίας συνητήσαμεν διὰ νὰ δεχθῆ τὰς ἀπόψεις μας, ὅτι εἶχε διάφορον γνώμην διὰ τὴν ἰκανοποίησιν τοῦ Κλάδου. Ἦθελεν χωρισμὸν αὐτοῦ εἰς κατηγορίας, ἔξω τοῦ 2494 νόμου. Ἡ Διοίκησις ἠναγκάσθη τότε νὰ ἀπαντήσῃ διὰ τοῦ τύπου καὶ νὰ καταδείξῃ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ Κλάδου εἰς τὸν 2494 νόμον.

3. Ἐγὼ ὅμως ὑπέχετο ὅτι θὰ ἐτοιμάζετο τὸ νομοσχέδιον μὲ τὴν ἐναρξιν τοῦ σχολ. ἔτους δὲν ἐβλέπομεν νὰ προβαίῃ καὶ εἰς οὐδέμῃαν ἐνέργειαν. Νύξεις τινὲς περὶ ἀντιρροήσεων τῶν Οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν μᾶς ἐγέννησαν τὴν ὑποψίαν μήπως αὐταὶ τὸν ἔκαμναν διστακτικὸν διὰ τὴν ἐναρξιν ἐργασίας. Διὰ τοῦτο ἡ Διοίκησις ἔκρινε καλὸν νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς ἐνεργείας

τῆς καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συναντήσεως μὲ τὸν κ. Κορινῶν, (20 Αὐγούστ.) οἷς εἶναι γνωστὸν ἀπὸ τὸν Καθημερινὸν τύπον.

Ὁ Κορινῶς, ὅπως ἤδη οἶσθε εἶναι ἦτο κατ' ἀρχὴν ἐναντίον πάσης μὲ κτῆς μεταρρυθμίσεως καὶ ἀπέκρινε ἄποψιν μας διὰ λόγους κατ' οἰκονομικούς. Καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἔξω τὰ, τὰ ὁποία ἀντιτάξαμεν περὶ τῶν κωτικῶν ἀναγκῶν εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκειται ὁ Κλάδος μας καὶ περὶ τοῦ συμφέροντος τῆς Ἐκπαίδευσσεως τὸν ἄφησαν ἀνεπηρέαστον. Ἡ στάσις αὕτη τοῦ κ. Κορινῶ ἀπεκρίθη μὲ δραμύτητα ἐκ μέρους τοῦ τύπου. Ὁ κ. Κορινῶς ἀντιλαμβάνομενος ὅτι καὶ παρὰ τὴν ἀρνησίν του δὲν θὰ ὑποχωρούσαμεν εὐκόλως καὶ ὅτι ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ ἐπιηρεάσωμεν ἄλλους Κυβερνητικούς παραγόντας ὑπὲρ τῶν ἀποψῶν μας, ἀποβλέπων δὲ εἰς τὸ νὰ προλάβῃ ἕνα τοιοῦτον ἐνδεχόμενον προσέβη αὐτοδραμῆτως εἰς δηλώσεις πρὸς τὸν τύπον ζητῶν νὰ παραστήσῃ τὴν μὲν ἀργῶσιν ὡς ἐκβίασιν, τοὺς δὲ διδασκάλους ὡς ἀδικαιολογήτως ἀπειτοῦντας νέας ἀθέσεις. Μετ' ὀλίγον δὲ βλέπων ὅτι προάγει τὸ ζήτημα μας μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως προσέβη εἰς νέας δηλώσεις θιγοῦσας μάλιστα καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ὡς ἐναχύνοντα τὰς ἀπόψεις μας, μὲ τὴν ἐπιπέδα ὅτι θὰ ἀνέκοπτε τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τοῦ ζητήματος. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἡ Ὀμοσπονδία ἐνέτεινε ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰς ἐνεργείας της κατὰ τὴν τύπον καὶ ἔλαβε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συναντηθῇ σχεδὸν μὲ ὅλους τοὺς διευθυντὰς ἐφημερίδων, νὰ ἀναπτύξῃ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Κλάδου καὶ νὰ κερδίῃ σταθερῶς τὴν ὑποστήριξίν του. Ὁ κ. Κορινῶς ἐν τῇ προσπάθειά του νὰ τερατίσῃ τὴν κίνησιν αὐτὴν κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα διὰ μακρὸν διάστημα χρόνον τὴν πιθανότητα νὰ ἐκπελάσθωμεν, ἀπηθύνη πρὸς τὸν τύπον καὶ τὸν πολιτικὸν κόσμον ἔκκλησιν ὅπως οὔτος τὸν ἐνισχύσῃ εἰς τὸ ἔργον του, τῆς ἰσοσκελίσεως τοῦ προὑπολογισμοῦ καὶ ἐναντίον τῶν ἀπειτήσεων τοῦ διδασκαλικοῦ κόσμου, ἡ ὁποία ἀντετίθετο εἰς τὴν πολιτικὴν του ταύτην. Ἡ ἀπάντησις ὅμως, πού τοῦ ἐδόθη ἔκ μέρους τοῦ τύπου ἦτο ἡ πλέον ἀπροσδόκητος. Ὁμόφωνος ὁ τύπος διεκήρυξε τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν ἀποψῶν μας καὶ ἠρνήθη ὅτι δύναται νὰ θυσιάσεται κάθε φορά ἡ Ἐκπαίδευσις τοῦ λαοῦ εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν οἰκονομικῶν. Ποῖαν σημασίαν εἶχεν ἡ στάσις αὕτη τοῦ τύπου ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐκάμφθη πρὸ τοῦ δικαίου τοῦ Κλάδου καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς συζήτησιν μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἀνεγνώσασε τὸ δικαίον τοῦ Κλάδου. Ἐν τούτοις παρὰ τὴν ὑποχώρησιν ταύτην τοῦ κ. Κορινῶ, αἱ οἰκονομικαὶ ὑπηρεσίαι ἐσυνέχισαν κατὰ ἕνα τρόπον μᾶλλον ἀνεπίσημον τὴν πολεμικὴν ἐναντίον τῶν ἀξιώσεών μας. Ἐρχετο δὲ ἔπ' ὅψιν σας ἀνακοινώσεως δοθείσας εἰς τὸν τύπον τοιοῦτος τὰς κολοσιαιῶν δαπάνων, τὰς ὁποίας θὰ συνεπύγετο ἡ οἰκονομική μας ἐνίσχυσις, ἀλλὰ καὶ τὰ κολοσιαιῶν εισοδήματα τῶν διδασκάλων ἀπὸ αὐτὰ καὶ κότες. Ὅσον καὶ ἂν φαίνεται τὸ πρᾶγμα καμικὸν ὅμως τοιαῦτα πληροφορία μὲ σοβαροφάνειαν ἐνδεδυμένα καὶ ἐμφανιζόμενα δὲν ἠμποροῦσαν νὰ μένον ἀναπάντητοι. Καὶ ἡ Διοίκησις οὐδέμῃαν εὐκαιρίαν τοιαύτην ἄφησε χωρὶς νὰ δώσῃ μὲ ἀριθμούς καὶ γεγονότα διὰ τοῦ τύπου τὴν ἐπιβαλλομένην ἐκάστοτε ἀπάντησιν.

4 Τότε πλέον εἶχε δοθῆ ἡ ἐντολή νὰ

συνταχθῆ τὸ νομοσχέδιον ὅχι ὅμως καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἀκριβῶς τῶν ἀποφάσεων τοῦ κλάδου, διότι ὁ ὑπουργὸς εἶχε τὴν ἀντιλήψιν ὅτι οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰ χωρία εἶναι ἀπληραγμένοι τῶν ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας ἔχουν οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς πόλεις (ἐνοικίου, περιβολῆς, κλπ.). Ἐπέμεινε δὲ εἰς τὰς ἀντιρροήσεις του κυρίως προκειμένου νὰ δώσῃ τὸν βαθμὸν Γραμμ. Α', προβάλλον τὴν δικαιολογίαν ὅτι ὁ κλάδος εἶχε ἀνάγκην ἐκκαθαρίσεως καὶ ὅτι ἡ κοινῶν δὲν ἀνέχετο τὴν τοιαύτην προαγωγὴν εἰς τὰ χωρία, οὔτε τὴν ἀντιλαμβάνεται. Εἰς τὰς ἀντιλήψεις ταύτας ἡ Διοίκησις ἀντέταξε τὸ ἐπιχειρηματὰ της. Ἄλλ' ἐβρέθη πρὸ διλήμματος ἢ νὰ ἐμείνῃ εἰς τὰς ἀπόψεις της καὶ διακινδυνεύσῃ ὀλικληρον τὸ νομοσχέδιον ἀφίνουσα συγχρόνως νὰ ἐξαμυσθῆ καὶ ὅλος ὁ προηγηθεὶς ἀγὼν τοῦ κλάδου, ἢ ὑποχωροῦσα κατὰ τὸν ὀλιγώτερον ἐπιζήμιον τρόπον νὰ κερδίσῃ τὴν βίαν τοῦ νομοσχεδίου. Ἐχόσασα δὲ ἔπ' ὅψιν της ὅτι οἱ ἱγνασιασταὶ διὰ νὰ δείξουν εἰς τὰς συναλεύσεις τῆς Ὀμοσπονδίας ὅτι εἶναι κατηρητισμένοι ὅπως καὶ οἱ πτυχιούχοι ἐδίηναν μόνον τῶν ὅτι εἶναι πρόθυμοι νὰ ὑποβληθοῦν εἰς ἐξετάσεις καὶ οἱ ἐδέχοντο καὶ τὴν 2494 ὡς ὄρον διὰ τὸν βαθμὸν Γραμμ. Α', ἔχουσα ἀκόμη τὴν γνώμην ὅτι πρέπει εἰς τὸ μέλλον διὰ παντός τρόπου νὰ παύσῃ ἡ ὑφισταμένη διάκρισις τοῦ προσωπικοῦ εἰς πτυχιούχους καὶ μὴ καὶ ἢ ἐξ αὐτῆς συνέδεσθαι τῆς ἠθικῆς μειώσεως τῶν καὶ ἔλθῃ πλήρης ἀφομοίωσις τοῦ προσωπικοῦ, ἠναγκάσθη νὰ δεχθῆ τὴν πρακτικὴν δοκιμασίαν διὰ τοὺς μὴ πτυχιούχους πρὸς προαγωγὴν τῶν εἰς τοὺς Γραμμ. Α' μετὰ 15ετῆς συνολικὴν ὑπηρεσίαν. Προέκυπτον ὅμως τεχνικαὶ δυσκολίαι, διότι διὰ προγενεστέρων νόμων εἶχον ἀφομοιωθῆ μὲ Γθμίους δημοδιδασκάλους. Διὰ τοῦτο μοιραίως ἐγένετο ἐπέκτασις τῆς πρακτικῆς δοκιμασίας καὶ εἰς αὐτοὺς. Ἀτὰ ἦσαν τὰ ἐμπόδια ἐνεκα τῶν ὁποίων ἡ Διοίκησις ἐπολιτεῦθη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

Κανείς δὲ τότε ἀπὸ ὄσους εἶχον συνείδησιν τῶν ἐμποδίων δὲν διεμαρτυρήθη, παρὰ μόνον οἱ ἔχοντες τὸ ἐπαγγελμα ὡς ἄσυλον, οἱ ὁποῖοι ὅταν αἱ προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ νόμου 2494 προτάσεις δὲν ἐγίναν ἐκόπτηντο διαμαρτυρόμενοι τότε διότι κατηργήθησαν αἱ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις, σήμερον δὲ διὰ τὴν πρακτικὴν δοκιμασίαν.

Ἐπίσης ἐπέμεινε ἡ Διοίκησις διὰ τὴν μετεκπαίδευσιν τῶν Γ', τάξεως, τὴν ὁποίαν ὁ ὑπουργὸς ἐντελῶς ἀπέκρουε μὲ ἐπιχειρηματὰ ἀκαταγώνιστα καὶ τὴν ὁποίαν ἐδέχθη ἐπὶ τέλους μὲ τοὺς γνωστοὺς ὄρους.

5. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως τοῦ νομοσχεδίου διάφοροι ὀμάδες τοῦ κλάδου ἐποφελούμεναι τῶν ἀγώνων τῆς Ὀμοσπονδίας προσεπάθουν νὰ καρπωθῶσιν ἐξ αὐτῶν ὠφέλην χωρὶς οὔτε κίν νὰ ἀνήκουν εἰς αὐτὴν ἢ καὶ νὰ τὴν βοηθήσουν. Διὰ τῶν ἐπανειλημμένων ὅχι παρουσιάσεων αὐτῶν συνετέλεσαν ὅχι ὀλίγον εἰς τὴν ἐπιβράδυνσιν τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον τέλος ἠγομάσθη. Ἡ Διοίκησις λαβοῦσα γνώσιν αὐτοῦ παρετήρησεν α) ὅτι ἡ πρότασις πρὸς προαγωγὴν ἦτο ὑποχρεωτικὴ δι' ὅλας τὰς βαθμίδας καὶ κατηγορίας, β) ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἀφίσταντο σημαντικῶς ἀπὸ τὰ ὄρια, τὰ ὁποία ὠρίζεν ἡ συνέλευσις πρὸς προαγωγὴν τοῦ κλάδου, ἀλλ' ὅτι διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ μέλλοντος ἦσαν μεγάλα γ) ὅτι ὑπῆρχε κάπνια ἀντινομία εἰς τὸ νομοσχέδιον, διότι ἐνῶ οἱ ἐξεργασμένοι τῶν διδασκαλείων ἐχρειάζοντο ἐφεξῆς 12ετίαν

πρὸς προαγωγήν εἰς τοὺς Γραμμ. Α', οἱ ὑπηρετοῦντες, θέλοντες, οὕτως δὲ προήγοντο ἐνωρίτερα οἱ βραδύτερον ἐξερχόμενοι δ) ὅτι ὑπῆρχον προσωπικαὶ διατάξεις (αὗται διεργάφησαν ἀπὸ τὸ Ἐν. Λογιστηρίου) ε) ὅτι ἀπαιτεῖτο διετής ὑπηρεσία εἰς τὸν βαθμὸν Γραμμ. Α' διὰ τὴν προαγωγήν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Εἰσηγητοῦ στ) ὅτι δὲ εἶδε τὴν μετεκπαίδευσιν εἰς ὕλους καθὼς καὶ τὴν βαθμίδα τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ ζ) ὅτι ἤρχιζεν ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐνεκα τούτου ὑπέβαλε διὰ σημειωμάτων τῆς ἡ Διοικήσεως τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις:

α) ἐλάττωσιν τῶν χρονικῶν ὁρίων πρὸς προαγωγήν διὰ τοὺς μέλλοντας ἀπὸ β, γ, δ, ε, στ, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ, τ, υ, φ, χ, ψ, ω, ὡς καὶ 7, β) 12ετίαν διὰ τὴν προαγωγήν εἰς γραμμ. Α' δι' ὕλης τὰς κατηγορίας, γ) Οἱ μετεκπαιδευόμενοι νὰ γίνωνται εἰσηγηταὶ μετὰ συμπλήρωσιν 12ετούς ὑπηρεσίας, δ) νὰ ὑπηρετοῦν ἔν ἑτος εἰς τοὺς Γραμμ. Α' πρὸς προαγωγήν εἰς τοὺς εἰσηγητάς, ε) τὸ προσωπικὸν τῶν διδασκαλείων νὰ λαμβάνη τὸν μισθὸν τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ, ἐφ' ὅσον ὑπάρξει ἐκεῖ, στ) νὰ ἐκλέγη τὸν διευθυντὴν τοῦ σχολείου τὸ προσωπικὸν του, ζ) ἡ ἰσχὺς του νὰ ἴσχυται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως καὶ η) νὰ **συγκρίνται** πάντες μετεκπαιδευόμενοι ἐφ' ὅσον θὰ θρῆστανται τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Νομοσχεδίου ἐξετάσιν.

Ἡ ἀνυπομονήσια ὁμως τοῦ Κλάδου νὰ δημοσιεῦθῃ καθὼς καὶ ἄλλα γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος ζητήματα καὶ πολιτικὰ γεγονότα καὶ ἡ κίνησις τοῦ Ὑπουργοῦ δι' ἐκλογὰς συνετέλεσαν ὥστε νὰ μὴ ἐπέλθουν αἱ ὑποδεικνυόμεναι τροποποιήσεις.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπικολοῦθησεν ἡ ἀντικατάστασις τοῦ Τσιριμώκου καὶ ἡ Διοικήσις ἐπανάλαβε τὰς ἐνεργείας τῆς καὶ **παρὰ τῷ κ. Ρούφου**, ὅστις παρὰ τὴν προθυμίαν του νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν Κλάδον μας καὶ τὰς διηλώσεις του, δὲν ἠδυνήθη ἔνωρις νὰ πράξῃ τοῦτο, διότι αἱ διάφοροι ὁμάδες λαβοῦσαι γνώσιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ μετροῦμεναι ἐπ' αὐτοῦ προσπαθοῦν νὰ προσαρμόσουν αὐτὸ τελείως εἰς τὰς ἀντιλήψεις των. Πρῶτος εἶχε δώσει τὸ σύνθημα τῆς κρευοργίας ἀπὸ τὸ *Ἐμπρὸς* γνωστὸς μετεκπαιδευόμενος, ὅστις κατὰ τὸ θέρος μού ἔγραψε τὰ ἑξῆς: (ἀναγινώσκειται ἐπιστολή).

Οὔτω δι' ἀκαίρων ἐνεργειῶν καὶ τηλεγραφημάτων μετὰ τὰ ὅποια κατακλύζοντο τὸ Πολ. Γραφεῖον καὶ τὸ Ὑπουργ. τῆς Παιδείας παρενέβαλλον ὁ Κλάδος τὰ μεγαλύτερα ἐμπόδια διὰ τὴν ἐπιβράδυνσιν. Αἱ διάφοροι τάξεις ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην ἀδιαφοροῦσαι διὰ τὸ κακὸν τοῦ ὁποίου ἐγένοντο πρόξενοι διεμαρτύροντο διὰ τὴν κρευοργίαν των. Τοσαῦται δὲ ἴητο ἡ ἐπιμονὴ μερικῶν, ὥστε νὰ ἐπιναλαμβάνουν τὰς διαμαρτυρίας των καὶ εἰς τὸν διάδοχον τοῦ Ρούφου μὴ ἀναλογιζόμεναι ὅτι ματαιώουσι ἐργασίαν ἢ ὅποια θὰ ἔβγαλε τὸν Κλάδον ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν του, ἐπὶ πλέονδὲ διεμαρτύροντο, βίῳτι δὲν καταχωροῦμεν εἰς τὸ Βῆμα τὰ παράπονά των!

6. Ὅχι ὀλιγοτέρας ἀντιδράσεις παρενέβαλε τότε καὶ τὸ Ἐκκλ. Τμήμα μερικὸς κληρικὸς, διότι ἔχει τὴν βάντην ὅτι τὸ δημοτ. σχολεῖον πρέπει νὰ εὐρίσκειται εἰς τὴν σημερινήν του κατάστασιν πάντοτε. Αἱ ἐνεργεῖαι τῆς Διοικήσεως οὗς εἶναι γνωστὰ ἀπὸ τὴν ἀρθρογραφίαν καὶ τὸ ὑπόμνημά της μετὰ τὰ ὅποια **ἐπρίστατε** τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, τὸν ὅποιον ἐνέκλειε διὰ τὴν τύχην τοῦ δημοτικού σχολείου ἢ ἐπιζητουμένην τροποποίησις. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ταύτην δὲν ἐδί-

στασε τὸ Ἐκκλ. Τμήμα νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ νομοσχέδιον ὡς κομμουνιστικόν!

Ἠπελήθη δὲ ἐπιστόδιον, διότι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀπέβλεπε εἰς τὸ νὰ ματαιώσῃ τὸ νομοσχέδιον, τὸν ὁποῖον μάλιστα καὶ δὲν ἀπέκρυπτε ἐφ' ὅσον δὲν ἐπετεύχανε τὴν τροποποίησιν. Ἡ ἀντίδρασις αὕτη διήρκεσε μέχρις ἔδου ἐπέτυχε νὰ πείσῃ τὸν Ὑπουργὸν διὰ τὴν τροποποίησιν τῆς σχετικῆς διατάξεως (7 Ἀβρίου).

7. Ἡ Ἐκθεσις τοῦ Λογιστηρίου.
Ἄλλὰ καὶ αἱ οἰκονομικαὶ ὑπηρεσίαι μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ κ. Τσιριμώκου ἐνόμισαν ὅτι ἐματαιώθη ὀριστικῶς τὸ νομοσχέδιον καὶ ὅχι ἐκθεσιν, ἀλλ' οὔτε ἐνωρίαν μελέτης ἐπ' αὐτὸ ἵσαν διατεθειμένοι νὰ κάμουν. Ὅταν δὲ καταρθώθη, μετὰ λεπτομερειακὴν εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ Προέδρου τῆς Ὁμοσπονδίας, νὰ συνταχθῇ ἡ ἐκθεσις τοῦ Γ. Λογιστηρίου, ἐνθυμείσθη πόσον ἴητο δυσμενὴς καὶ ἐναντίον τῶν ἀπόψεών μας. Κατ' ἀρχὴν ἡ ἐκθεσις δὲν συνίσταται τὴν παραδοχὴν τοῦ **σχεδίου**, (τὸ ὅποιον ἐκπερουργεῖ τὰς διαφορὰς κατηγορίας τοῦ Κλάδου) διὰ τὴν ὑπαγωγήν εἰς τὸν 244 νόμον καὶ διὰ τὰς διατάξεις, τὰς ὁποίας ἀνεβίβαζεν εἰς β' ἢ γ' ἐκατ. καὶ ἀργότερα εἰς τὸ διελάνθη, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πλεονεκτικὴν (:) θέσιν τοῦ Κλάδου ἐν σχέσει μετὰ τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους. Καὶ κατέληγε: **ἀν ἤθελε γίνῃ κατ' ἀρχὴν ἀποδεκτὸν τὸ σχέδιον** νὰ τεθῇ διάταξις εἰς αὐτὸ διὰ τῆς ὁποίας νὰ **περιόριζται ὁ ἀριθμὸς τῶν Γραμμ. Α'** ἢ δι' αὐτῆσεως τοῦ χρονικοῦ ὅρου πρὸς προαγωγήν, ἢ μετὰ ὀργανικὰς θέσεις διὰ τοὺς Γραμμ. Α'. ἢ μετὰ τὸ νὰ ὀρισθῇ ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ, τοῦ ὁποίου νὰ μὴ γίνῃται ὑπέρβασις ἐκτὸς ἀν παρουσιασθῇ κενόν. Ἡ Διοικήσις λοιπὸν ἀφ' ἐνός εἶχε τὰς διαμαρτυρίας τῶν κρευοργουμένων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἀνασκευάσῃ τὰς ἀντιρροήσεις τῆς ἐκθέσεως τοῦ λογιστηρίου προῦτίμησε τὸ δεύτερον καὶ ἐπολέμησε ταύτας δὲ δι' ὑπομνήματος ἀποτελεσματικὰ.

Σημειωτέον δὲ ὅτι κατὰ τὴν μελέτην τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τοῦ κ. Ρούφου ἢ Ὁμοσπονδία ἐπέτυχεν ὑπὲρ τοῦ Κλάδου τὰς ἑξῆς τροποποιήσεις:

Διὰ τὴν μετεκπαιδευσιν τῶν τῆς Γ' τάξεως τὸ 40 ἔτος τῆς ἡλικίας των. 2. Τὴν 12ετίαν διὰ τοὺς μετὰ τὸ 1914 ἐξεληθέντας πρὸς προαγωγήν εἰς τοὺς Γραμμ. Α', τὴν καθολοτὴν τῶν οἰκονομικῶν συνεπειῶν τῆς διαβαθμίσεως ἀπὸ 1ην Ἰανουαρίου. Ἄλλ' ἐνῷ τὴν φορὰν ταύτην εἶχε συγκατατεθῆ καὶ ὁ κ. Κορινθῆς, νέαι δημομασίαι ἐπεφυλάσσοντο μετὰ τὴν αὐτόχρονον ἀντικατάστασιν καὶ τῶν δύο Ὑπουργῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Παιδείας. Ὡς νὰ μὴ ἴσαν δὲ ἀρκετὰ ἐμπόδια ἢ ἐκθεσις τοῦ Ἐν. Λογιστηρίου ἢ λυσώδης ἀντίδρασις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Τμήματος καὶ τοῦ Περιδοκικοῦ Ἐρμη, ἡ ἀντίδρασις ἐκ μέρους τῶν διευθυντῶν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων πρὸς ματαίωσιν τοῦ ἀντικυρώματος τῆς δαπάνης, ἡ συχνὴ ἀλλαγὴ τῶν ὑπουργῶν εἶχε προστεθῆ, ὡς εἰπωμεν ἀνωτέρω, καὶ ἡ **ἐσωτερικὴ ἀντίδρασις** τοῦ Κλάδου ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας του ἢ ὅποια δι' ἐπιστώσεων ἀπὸ τὰ τηλεγραφήματα τοῦ Κλάδου ποὺ κατέκλυζον τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον καὶ τὸ Ὑπουργεῖον καὶ διαμαρτύρησε διὰ τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν κρευοργίαν.

Αὕτη, κύριοι ἀντιπρόσωποι ἴητο ἡ ἀτμόσφαιρα καὶ αἱ συνθήκαι ὑπὸ τὰς ὁποίας εἰργάζετο ἡ Διοικήσις διὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρασ τὸ νομοσχέδιον τῆς διαβαθμίσεως. Καὶ ὁμως οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐκλονίσθη τὸ ἠθικὸν της, οὐδὲ κἂν ἐπηρεάσθη διὰ νὰ ἀπογοητευθῇ, διότι ἐπίστευε ὅτι ἐξήτει

ὅ,τι ἴητο δυνατόν ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς νὰ λάβῃ διὰ τὸν Κλάδον, ἐν ἀντιθέσει μετὰ τοὺς κυρίους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐνω γνωρίζον ὅτι ἐστὶν πραγματικότης μετὰ δυσκολίας ἱκανοποιούνται καὶ αὐταὶ αἱ ἐλάχισται ἀξιώσεις τοῦ κλάδου παρὰ τοὺς μόχθους μας, ὅμως εἶναι ἀπειδεῖς εἰς παχείς λόγους καὶ ὑποσχέσεις καταδοκούντες διὰ νὰ διασπάσουν τὴν συνοχὴν τοῦ κλάδου καὶ κατόπιν ὡς ὄργανα ὑπρακτικὰ νὰ κατασπαράξουν τὰ σπλάγχνα του. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁμως διεμορφώθησαν νέοι ὅροι καὶ μετεβλήθησαν αἱ συνθήκαι, ἡ δὲ εὐκαιρία τῆς πραγματώσεως τοῦ νομοσχεδίου μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ κ. Ρούφου διέφυγε. Τὴν τοιαύτην δὲ εὐθύνην φέρει ἀπολειστικῶς ὁ Κλάδος, ὁ ὁποῖος δὲν ἐξετίμησε αὐτὴν ὅσον ἔπρεπε. Μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ κ. Ρούφου ἡ Διοικήσις ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τῆς τὴν πολιτικὴν τῆς ἀναβλητικότητος, τὴν ὁποίαν ἠκολούθει ὁ νέος Ὑπουργὸς ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς μελέτης τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἐχαλάρωσε μὲν τὰς ἐνεργείας της διὰ νὰ κρατήσῃ τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ἴητο διήλωσις ἐκ μέρους τοῦ Πολιτ.κοῦ Γραφείου ὅτι ἐκ τῶν πραγμάτων θὰ πεισθῇ ὁ Κλάδος διὰ τὸ ἐνδιαφερόντων τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τοῦ Κλάδου, ἀπηύθυνεν ὅμως εἰς τὸν Κλάδον τὴν διαφωτιστικὴν ἐγκύκλιον τοῦ Νοεμβρίου διὰ τῆς ὁποίας ἐτονίζετο ὅτι ἡ πραγματώσεως τοῦ νομοσχεδίου ἐξαργυρᾶται πλέον ἀπὸ τὸν κ. Πρωθυπουργόν.

Ἐπὶ τῆς ὑπουργείας ταῦ κ. Λιβαθινοπούλου εἶπομεν ὅτι νέοι ὅροι διεμορφώσαν διὰ τὸν Κλάδον. Οὕτω τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιδράσεως ἴσησεν ἐπ' αὐτοῦ τοιαύτην ἐπίδρασιν ὥστε τὸν ἔπεισε καὶ ἐπέφερε τὰς ἑξῆς βασικὰς τροποποιήσεις. (Οἱ τῶν ἱερατικῶν σχολῶν χωρὶς νὰ φοιτοῦν εἰς μοναχικὰ διδασκαλεῖα νὰ διορίζωνται δόκιμοι μετὰ μισθὸν μονίμου. Διαιρίζονται τοῦ λοιποῦ διδασκαλοὶ προερχόμενοι ἀπὸ μὴ αὐτοτελεθῆ διδασκαλεῖα. Ἀπληλείφθη διάταξις περὶ ἀπολύσεως τῶν προσωρινῶν. Διεγράφη ἡ ἀναδρομικὴ ἰσχὺς τοῦ ἐπιδόματος διὰ τοὺς ὑπηρετήσαντας εἰς τὰ Βλαχόφωνα σχολεῖα καὶ τέλος ἐμεινεν ἀνοιχτός ὁ χρόνος ἐνδρέφως τῆς ἰσχύος τοῦ διατάγματος.

8. Κατόπιν τῶν σημαντικῶν αὐτῶν τροποποιήσεων ἡ Διοικήσις ἐπέμεινεν ὅτι εἶναι δίκαιον καὶ ἐπέτυχε νὰ τροποποιηθῇ ἡ διάταξις ἢ ἀφορῶσα τὴν πρακτικὴν δοκιμασίαν τῶν Ἰνμνασιαστῶν καὶ Ἰθμίων, νὰ προτείνωνται δὲ καὶ οἱ οἱ εἰς τοὺς Γραμμ. Α'. ὡς καὶ οἱ λοιποὶ κατόπιν ἐκθέσεως μετὰ 20ετῆς ὑπηρεσίας. (Τροποποιήσεις δευτέρα). Δὲν ἐπετεύχθη ὅμως κατ' ἐνηγορᾶν αὕτην ἐκπετε, παρ' ὅλην τὴν συνηγορίαν τῶν ὑπουργῶν, Ρούφου, Κουνδούρου, Φιλάνδρου, Σεχιώτου. Κατὰ τὴν μετάβασιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εἰς Πάτρας καὶ Μακεδονίαν ἡ Διοικήσις ἐκράτησεν ἐνημέρους τοὺς συνδέσμούς καὶ καθυπόβησε τὰς ἐνεργείας των διὰ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικαί. Ἐπικολοῦθησεν τότε αἱ ἀπὸ Πατρῶν μέχει Κομοτινῆς διηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὅτι μετὰ ὅ—ὅ ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐπανόδου του θὰ δημοσιεύσῃ τὸ σχετικὸν διάταγμα. Παρελθούσης ὁμως καὶ τῆς προθεσμίας ταύτης ἡ Διοικήσις ἀπεσφάισε νὰ ὑπομνήσῃ τοῦτο. (Πρακτικὰ Συμβουλίου 27 Ἀβρίου). Ἐνεκα τῶν ἑορτῶν ὅμως καὶ τῶν ἐπακολουθησάντων γεγονότων ἀνέβαλε πρὸς στιγμὴν τὴν ἐπίδοσιν ταύτης. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐμελετώοντο γενικώτερα μέτρα «οἰκονομία εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν», τὰ ὁποία εἰς προηγούμενον μέρος τῆς ἐκθέσεως ἀναφέραμεν, ὡς καταργήσεις σχολείων, διδασκα-

λείων, περιφερειών, ἀπολύσεις προσωπι-
κού κλπ. Βλέποντες δὲ λόγῳ τοῦ ἐκδη-
λωθέντος τότε ἀντιδραστικοῦ πνεύματος
τὰς ἐλπίδας νὰ διαφεύδωνται καὶ τὸ νο-
μοσχέδιον νὰ ματαιώνεται ὀριστικῶς ἀπε-
φασίσαμεν νὰ ἐπιδώσωμεν τὸ ὑπόμνημα.
Ἢς τὴν γνώμην μας δὲ ἐνισχύθησαν καὶ
ἀπὸ τὰς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ, κατὰ
τὰς ὁποίας ἦτο εὐκολώτερον νὰ γίνῃ τὸ
νομοσχέδιον τοῦ Κλήρου, ὡς μὴ ἀπαι-
τοῦν διακίνη. Εἰς ἐρώτησίν μας δὲ τί
γίνεται τὸ νομοσχέδιον τῶν τελῶν δὲν-
ἐλάβομεν ἀπάντησιν.

Κατόπιν τῆς διαμαρτυρίας ταύτης ἐ-
κλήθημεν εἰς τὸ Πολ. Γραφεῖον καὶ ἀνεπι-
τύξαμεν τὰς ἀπόψεις τοῦ κλάδου (19 Ἰαν.) ἔχοντες πάντοτε ὑπ' ὄψιν καὶ
τοὺς ἐκείνου διαμορφωθέντας ὅρους. Μᾶς
ἐδηλώθη δὲ τότε ὅτι δέχονται τὴν ὀρθό-
τητα τῶν ἀποψέων μας ἀλλ' αἱ οικονο-
μικαὶ συνέπειαι τῆς διαβαθμίσεως λόγῳ
τῶν οικονομικῶν μέτρων θὰ ἀρχίσουν
βραδύτερον. Μόνον οὕτω συγκατετίθεντο
εἰς τὴν τακτοποίησιν τοῦ Κλάδου. Τὴν
24 Ἰαν. ἀνεκινώθη ἐπισήμως ὅτι ὑπε-
γράφη τὸ δὴτάγμα ἀλλ' ἀντὶ νὰ σταλῇ
εἰς τὸ τυπογραφεῖον ἐξηκριβώσαμεν ὅτι
ἔλαβε τὴν ἴγνουσαν εἰς τὰς Οἰκονομικὰς
ὑπηρεσίας.

9. Ἡ Διοίκησις γνωρίζουσα τὴν σημα-
σίαν τῆς παραπομπῆς αὐτοῦ εἰς τὰς οἰκ.
Ὑπηρεσίας καὶ τῆς ἐκ νέου μελέτης του,
παρὰ τὸν τραχὺν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον διε-
ξήγειν διὰ τὸ ἐκπαιδευτικὸν πρόγραμμα
τοῦ Κλάδου, οὐδὲ στιγμὴν ἔπαυσε νὰ πα-
ρακολουθῇ τὸ ζήτημα. Καὶ τὴν 25 Ἰαν.
εἶχε τὴν δὴλωσιν ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀ-
ναλαμβάνεται ὑπὸ προσωπικὴν του εὐθύνην
ὁ διευθυντὴς τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου.
Ἀκολούθως παρουσιάσθη εἰς τὸν
ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἔλαβε τὴν
πληροφορίαν ὅτι οὐδεμίαν πλῆξιν ἐπ' αὐτοῦ
ἀντιρρήσιμ ὑπάρχει καὶ ὅτι δὲν ἔχει καμ-
μίαν σχέσιν μὲ τὸ νομοσχέδιον τῶν τε-
λῶν, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ Κυβέρνησις ἀναγνω-
ρίζει τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνιαχύσῃ τὸν Κλά-
δον, ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐξεύρῃ αὐτὴ καὶ
τὰς ἀπαιτούμενας δαπάνας. Κατόπιν τῆς
τοιαύτης περιπετείας τοῦ νομοσχεδίου
καθῆνας θὰ φαντασθῆται ὅτι ὁ Κλάδος
πλέον ἐσυνετίθη. Καὶ ὅμως τὴν 18 Φεβ.
ὡμὰς διδ(λ)ων Ἀθμίων ἐκ Πειραιῶς ὑπε-
δαίκνυσ εἰς τὸ Πολ. Γραφεῖον νέαν λύσιν
μονομυρῆ διὰ τὴν τάξιν τῶν. Τὴν ἐντύ-
πωσιν ἐκ τῆς τοιαύτης παρουσιάσεως κα-
θῆνας σας μορεὶ νὰ φαντασθῆ. Ἐκτοτε
ἡ Διοίκησις παραδοκαὶ εὐκαιρίαν διὰ τὴν
δημοσίευσίν του. Ὄταν δὲ παρουσιάσθῃ
αὐτὴ, τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀνευρίσκειτο.
Ἡ Διοίκησις ὅμως αὐθημερὸν (27 Μαρτ),
ἐφρόντισε νὰ δοθῇ ἕτερον εἰς τὸ ὁποῖον
ἐπὶ ἠδον αἱ ἐξῆς τροποποιήσεις. 1) Οἱ
ἐξ ὑποδ)λείων καὶ Ὑμνασιακῶν τάξεων
Γ', τάξεως διδ(λ)σκῶν μετὰ 1) ἐτῆ ὑπε-
ρσεῖαν νὰ προάγωνται εἰς Ἀκολούθ. Α'.
οἱ δευτεροαῆμοι καὶ μετὰ 1) ἐτῆ οἱ
Γ)θμιοὶ καὶ οἱ μὴ πτυχιοῦχοι. 3) Μετὰ
ἐνός ἐτους ὑπερσεῖαν εἰς τὸν βαθμὸν
Γραμμτ. Α' νὰ προάγωνται εἰς εἰσηγη-
τάς. 4) Ἡ σύνταξις κανονίζεται ὡς καὶ
τοῦ λοιπῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ τῆς δημοσι-
ευστέως του.

Ἐνεγείναντες τὰς προσπάθειάς μας διὰ
τὴν τμησιέυσιν του εἶχομεν τὴν πληρο-
φορίαν (30 Μαρτ.) ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι
δυνατὸν νὰ δημοσιευθῇ πρὸ τῶν ἐκλογῶν
διὰ νὰ μὴ χαρακτηρισθῇ ἐκβιασμός ἐκ
μέρους τοῦ Κλάδου. Ἐν τῷ μεταξύ ἀνε-
γράφησαν αἱ ἐφημερίδες ἐπιδόθη ἐντολή εἰς
τὸν ὑπουργὸν νὰ μελετήσῃ, ὁ ὁποῖος
δὲν εἶχεν ἀντιρροῦν τὴν 27ην, ἐνῶ τὴν
2 Ἀπριλίου ἀνεκινώθη ἐπισήμως ὅτι
ὑπεγράφη τοῦτο. Ἡ Διοίκησις ὅμως ἔ-
χουσα πείραν ὅτι μετὰ ὑπογραφῆς καὶ
τυπογραφείου πολλὰ πέλει, ἔδωσε πλη-

ροφορίας καὶ σχετικὰς δηγίας εἰς τοὺς
συνδέσμους διὰ τοῦ ἀπὸ 5 Ἀπριλίου τη-
λεγραφήματός της. Καὶ τὴν φορὰν ὅμως
αὐτῆ, ἐνῶ ἔπρεπε ὡς ἐν σώμα νὰ κινηθῇ
ὁλόκληρος ὁ Κλάδος ἐκ τῶν στοιχείων τὰ
ὁποῖα ἔχομεν, διαπιστώνεται ὅτι καὶ τὴν
φορὰν ταυτὴν δὲν ἐκινήθησαν ὅλοι οἱ
σύλλογοι. Ἦδη πληροφούμεθα ὅτι προσε-
χῶς τοῦτο δημοσιεύεται, πρὸς ἀποκατά-
στασιν γαλήνης εἰς τὸν Κλάδον.

10. Μία παροιμία λέει «ὁ καθούμενος τοῦ
περιτιτούμενου μῆλα τὸ μετράει» καὶ ἡ πα-
ροιμία αὕτη ἐξηγεῖ τὴν ἀδηλονίαν τῶν συνα-
δελφῶν ἐκείνων, ἰδίῳ τῶν ἐπαρχιῶν, οἱ
ὁποῖοι εὐρισκόμενοι μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν
μακρὰν ἀπὸ τῶ Ὑπουργεῖου καὶ τὸ Πολιτικόν
Γραφεῖον δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ἐξηγήσουν πῶς
ἀποφάσεις τόσο λογικαί, τόσο συμφέρου-
σαι διὰ τὴν προαγωγήν τοῦ λαϊκοῦ σχολείου,
ὅπως ἐκείναι τῆς Ζ' συνελύσεως διὰ τὴν
διαβάθμισιν, ἀργούσαν τόσο εἰς τὸν δρόμον
τῆς πραγματικοποιήσεως των. Ἄλλ' ἔάν οἱ
συνάδελφοι αὐτοὶ σκεφθῶν ὅτι αἱ ἀποφάσεις
αὗται ἄλλως ἐκτὸς τῶν ἐνδιαφερομένων
δη(λ)ων δὲν ἐνδιέφερον, διὰ ζήτημα διαβαθ-
μίσεως διὰ κανένα ἐκτὸς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν
ὑπῆρχε, θὰ ἐνοήσουν τὰς δυσκολίας καὶ τὰ
ἐμπόδια ποὺ παρεμβάλλοντο εἰς αὐτὸν τὸν
δρόμον. Μὴ ἀπόφασις τοῦ Κλάδου διὰ νὰ
γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους χρειάζεται α) νὰ
γίνῃ ζήτημα ἐπὶ Κοινῆ γνώμῃ καὶ νὰ τρα-
βῆξῃ τὸ ἐνδιαφέρον της β) νὰ γίνῃ ζήτημα
εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ τραβῆξῃ τὸ
ἐνδιαφέρον της γ) νὰ γίνῃ ἀπόφασις τῆς
Κυβερνήσεως, καὶ οὐ ταχῆθῇ ἕνα νομοσχέδιον
κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὁ ὁποῖος νὰ συμ-
βάξῃ ὅλας τὰς ἀντιθέσεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι
πιθανὸν νὰ προκύψουν καὶ ὅλας τὰς ἀντιρ-
ρήσεις ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ γεννηθῶν ἀπὸ
τὰς οικονομικὰς ὑπηρεσίας, καὶ ὅλας τὰς
διαφωνίας ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ γεννηθῶν
μέσα εἰς αὐτὸν τὸν ἐνδιαφερομένον Κλάδον.
Καὶ τέλος διὰ νὰ φθάσῃ τὸ κατ' αὐτὸν τὸν
τρόπον ἐτοιμασθῶν νομοσχέδιον εἰς τὸ ἐθνι-
κὸν Τυπογραφεῖον πρέπει νὰ ἐπὶσκόπεται εἰς
ἁρμονίαν μὲ τὴν γενικὴν πολιτικὴν τῆς Κυ-
βερνήσεως κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτῆν.

Τὸν Μάιον τοῦ 1925 δὲν ὑπῆρχε βεβαίως
δη(λ)κὸν ζήτημα οὐτε διὰ τὴν κοινὴν γνώ-
μην. Ἐχρησιώθη ἀρκειῶν μηνῶν προσπάθεια
καὶ χρησιμοποίησις καταλλήλων εὐκαιριῶν
διὰ νὰ δημιουργηθῇ τὸ ζήτημα. Καὶ ἐξη-
μουρηθῆ. Αὐτὸ εἶναι ἔργον τοῦ Κλάδου.
Γνωρίζετε μὲ πολὺν ἐπιμονὴν ὁ Ὑπουργὸς
τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τὸ Γενικὸν Λογιστή-
ριον τοῦ Κράτους ἀντετάχθησαν κατὰ τῆς δια-
βαθμίσεως οὐ διὰ τὸ ποσὸν τῶν ἑκατομμυρίων
ποῦ θὰ ἀπεχόρευτο, ἀλλὰ διότι ὅπως ἐπί-
στευον, ἕνας τοιοῦτος νόμος θὰ ἀπέτελε
σύνθημα ἐξηγέσεως καὶ σωρηδὸν ἀπαιτή-
σεων ὅλου τοῦ ὑπαλληλικοῦ κόσμου. Ἐναντῶν
καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐμποδίου ἐπάλασεν ἡ Ὀμο-
σπονδία καὶ ἡ συγκατάθεσις τοῦ κ. Κοφινᾶ
καὶ ἡ μεταγενεστέρη συγκατάθεσις τοῦ κ.
Τανταλίδου δειχνοῦν τὸ ἀπέτελεσμα τῶν
ἀγῶνων της. Γνωρίζετε ἀκόμη πῶς ἐπενέβη
ἕνα Τμήμα τοῦ Ὑπουργεῖου μας, ἀσχετον
μὲ τὴν Παιδείαν, τὸ ὁποῖον ἐπεξήτησε νὰ
ἀνατρέψῃ τὴν ἠθικώτερον βᾶσιν τοῦ νομο-
σχεδίου διὰ νὰ εὖρῃ, ὡς ἔλεγε, πόρον ζωῆς
εἰς τοὺς ἀποφοίτους τῶν ἱερατικῶν σχολῶν
μέχρις οὗτο φθάσουν εἰς τὴν ἡλικίαν νὰ γί-
νουν ἱερεῖς. Ἄλλὰ δὲν γνωρίζετε πόσον ἐπε-
βράδυνε τὴν ὀριστικὴν σύνταξιν τοῦ νομο-
σχεδίου ἡ ἐπέμβασις αὐτῆ ὅπως ἴσως δὲν φαν-
τάζεσθε πόσον ἐκλόνησιν τὴν πεποιθῆσιν δυο
κατὰ οὐρανὸν Ὑπουργῶν τῆς Παιδείας διὰ
τὴν ἀξίαν τοῦ νομοσχεδίου ἢ καθ' ὁμά-
δας προσέλευσις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον συνα-
δελφῶν, ἐπιτροπῶν ἐκ τοῦ προχείρου
καταρτιζομένων καὶ ἡ ἀποστολὴ ἀδρόων
ὑπομνημάτων καὶ τη(λ)ικῶν διακεταγουδούντων
τὴν συμφορὰν, τὴν ἀδικίαν, τὴν κατακρούου-
γησιν τῶν διαφόρων κατηγοριῶν. Καὶ ἕτερα
ὡς νὰ μὴ ἐφθονον ὅλα αὐτὰ προσετέθησαν
ὁ ἀδιὰκοποι βιβλλοὶ ἀναβιβόντες ἀναθυμιά-
σεις ὑπονόμων καὶ παρεχόντες τὴν εἰκόνα
ὅτι ὁ Κλάδος μας δὲν εἶναι ἕνα σύνολον δια-
νοουμένον ἀνθρώπων εἰς χεῖρας τῶν ὁποῶν
ἔχει ἐμπιστευθῆ μία ἰσὸσον λαπτή ὑπηρεσία,
ἀλλὰ ἕνα ἀσύντακτο ἀσέκη, τοῦ ὁποῦ τὸ
ψυχικὰ ἀσθητήρια ἀνέχονται εὐκολὰ παντὸς
εἶδους ἀναθυμιάσεις. Ἄλλ' ἐν τῷ μετὰ ἡ

εὐκαιρία διέφυγε καὶ ὁ ὑπουργὸς, ὁστις διεδέχθη
τὸν κ. Ροῦφον ἀγνοῶν τὰ ζητήματα τῆς ἐκ-
παιδεύσεως. ὅπως καὶ οἱ σύμβουλοι του καὶ
ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὰς ιδέας ποὺ προηγουμέ-
νως ἀναφέραμε ἐπὶ τετράμηνον ἀμεταλλαν-
τεύσο, μέχρις οὗτο ὑπὸ τὴν ἀδιὰκοπον ὠθη-
σιν τῆς διοικήσεως ἐβέβη νὰ τὸ παραδώσῃ
εἰς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον. Καὶ ἔχομεν τὴν
πεποιθῆσιν ὅτι ἀπὸ πολλοῦ θὰ ἦτο νόμος τοῦ
Κράτους, ἂν ἡ Πολιτικὴ τῶν οἰκονομικῶν δὲν
ἦτο εἰς τὴν ἡμερησίαν διατάξιν, πρὸς τὴν
ὁποῖαν ἀπέτελε κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Κυβερ-
νήσεως ἀντινομίαν, καὶ κατὰ τὰς δηλώσεις
πρὸς ἡμᾶς τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου, Ἀντι-
νομίαν ἢ ὁποῖα ἐπέβαλλε προσωρινῶν ἀναβο-
λήν τοῦ μέτρου. Εὐχόμεθα ἢ τελευταία ἀνα-
κοίνωσις πρὸς τοὺς Νομάρχας καὶ Γενικοὺς
Διοικητὰς τοῦ Πολ. Γραφείου νὰ ἔσῃ τὸ
ποδοῦμενον τέλος.

Κύριοι ἀντιπροσώποι, ἡ δριμύτης μᾶς
ὀργανώσεως καθορίζεται ἀπὸ δύο πα-
ράγοντας, ἀπὸ τὴν ὀργανωτικὴν τῆς
δύναμιν καὶ ἀπὸ τὴς ἐξωτερικῆς συνδιή-
κας πιστεύομεν δὲ ὅτι ἀνάλογα μὲ τὰ
ὑρία ποὺ διέγραψαν κατὰ τὸ λῆγον διοι-
κητικὸν ἔτος ἢ ἐσωτερικῆ κατὰστασις
τῆς Ὀμοσπονδίας μας καὶ οἱ ἐξωτερικοὶ
ἦθοι ἐπράξαντες τὸ καθήκον μας. Εἰς
σὰς ἀπόκειται νὰ τὸ κρίνετε.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ
ΤΑΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑΣ ΣΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ
ΣΤΟΥ Κ. ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ
ΨΑΡΡΩΝ 41-ΑΘΗΝΑΣ

Ἀναλαμβάνομεν τὴν ἐκτύπωσιν καὶ
ἀποστολὴν βιβλίων, Καταστατικῶν κλπ.
δορυθήποτε τῆς Ἑλλάδος.
Στείλατέ μας τὸ πρωτότυπον ἑκά-
σας ὁρίσωμεν τιμῆν.

ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΑΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
Ἐπιστολοκεφαλίδες, Λογαρια-
σμοί, Διπλότυπα καὶ ἐν γένει κάθε
ἔργασια καλλιτεχνικῆ ἐκτελεῖται
μετὰ προσοχῆς.

ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΛΕΤΕΙΟΥ
Ἀναλαμβάνομεν τὴν βιβλιοδέτη-
σιν βιβλίων διὰ κάθε γούστο.
Διὰ σχολικὰς βιβλιοθήκας ἐκπω-
σις 10 οἱο.
Στερεότης καὶ κομψότης.

Παρέχομεν ἐκπτώσεις εἰς τὸν Διδα-
σκαλικὸν Κλάδον.
Γράφατε:
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Κ. ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ

Ἡ κοινωνικὴ καὶ οικονομικὴ θέσις
τοῦ δασκάλου ἐξαρτᾶται ἀπ' τὴν ὑπό-
ληψιν ποὺ ἔχει στὸ σχολεῖν ἢ κοινωνία.
Καὶ ἡ ὑπόληψις αὕτη ἐξαρτᾶται πάλιν
ἀπ' τὴν ἀξία τῆς δουλειᾶς, ποὺ γίνε-
ται μέσα σ' αὐτό, καὶ ἀπ' τὴν προπα-
γάνδα ποὺ κάνει γιὰ τὸ σχολεῖν ὁ
δασκάλος μέσα στὴν Κοινωνία.

ΤΥΠΟΙΣ
Κ. Σ. ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ
ΨΑΡΡΩΝ 41-ΑΘΗΝΑΙ